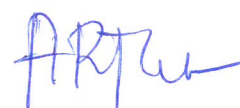

dr inż. architekt krajobrazu Alicja Bieske – Matejak
Zakład Kształtowania Krajobrazu i Gospodarki Przestrzennej
Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu
Wydział Agrobioinżynierii
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

ZAŁĄCZNIK NR. 3
AUTOREFERAT

SPIS TREŚCI:

1. WYKSZTAŁCENIE – dyplomy i stopnie naukowe oraz artystyczne -----	2
2. PRACA ETATOWA – dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych, artystycznych i projektowych -----	3
3. DOŚWIADCZENIE - Ogólna charakterystyka profilu zawodowego, naukowego i artystycznego -----	3
4. OSIĄGNIĘCIE - wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789) -----	6
5. POZOSTAŁE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWO - BADAWCZE I ARTYSTYCZNE -----	16
5.1. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ -----	16
5.2. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA -----	17
5.3. DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA -----	23
5.4. DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA -----	26
5.6. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA -----	34

dr inż. architekt krajobrazu Alicja Bieske – Matejak
Zakład Kształtowania Krajobrazu i Gospodarki Przestrzennej
Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu
Wydział Agrobiżynierii
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

WYKSZTAŁCENIE – dyplomy i stopnie naukowe oraz artystyczne

- 2002 doktor nauk technicznych w zakresie architektury i urbanistyki, nr 5853
Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej - doktorat pt. „Forma w
współczesnym projektowaniu parków miejskich - analiza porównawcza prac
konkursowych i realizacji La Villette, André Citroën i de Bercy ”
promotor : prof. dr hab. inż. arch. Lech Kłosiewicz, (Politechnika
Warszawska)
recenzenci : prof. dr hab. inż. arch. Aleksander. Böhm (Politechnika
Krakowska) , prof. dr hab. inż. arch. Sławomir Gzell (Politechnika
Warszawska)
- 1982 magister inżynier Kształtowania Terenów Zieleni, nr Ogr.3300/82
**Wydział Ogrodniczy – kierunek Architektura Krajobrazu Szkoły Głównej
Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie** – studia w latach 1976 – 82, praca
magisterska p.t. „Uroczysko ogrodowe w parku zabytkowym w Wilanowie”
(praca w formie projektu i tekstu) promotor: prof. Edward Bartman.
- 2012 doktor sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej „sztuki piękne”,
nr 145/12
**Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w
Krakowie** - doktorat pt „Światło i przestrzeń jako uobecnienie fenomenu
życia w malarstwie natury”
promotor: prof. zw. T. Kotkowska - Rzepecka (Akademia Sztuk Pięknych w
Krakowie)
recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Sekuła (Akademia Sztuk Pięknych w
Warszawie), prof. zw. Leszek Misiak (Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie)
- 2006 **Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie** - dwuletnie
studia podyplomowe w zakresie malarstwa i rysunku.
- 1972-76 **XV Liceum Ogólnokształcące im. N. Żmichowskiej w Warszawie** - klasa o
profilu matematyczno - fizycznym z językiem angielskim. W 1976 roku
otrzymałam świadectwo maturalne z wyróżnieniem z wynikiem bardzo
dobrym we wszystkich przedmiotach egzaminacyjnych: język polski,
matematyka, biologia, język angielski.

PRACA ETATOWA – dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych, artystycznych i projektowych

- 1982 -84 **Biuro Planowania Rozwoju Warszawy** na stanowisku stażysty, potem asystenta
- 1984 – 97 **Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej**, na stanowisku asystenta, potem na stanowisku wykładowcy. W latach 1997- 2002 byłam na stypendium doktoranckim na Wydziale Architektury (w czasie stypendium wykonywałam jako jedyna spośród doktorantów pracę doświadczonego nauczyciela prowadząc samodzielnie projekty urbanistyczne i seminaria, pracę dydaktyczną na Wydz. Architektury rozpoczęłam w roku akademickim 84/85 w ramach godzin zleconych i zakończyłam w roku 2002/2003 również w ramach godzin zleconych).
- 1994 - 98 **Wydział Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie** na stanowisku wykładowcy, samodzielnie prowadzącej Pracownię Projektowania Zieleni.
- 2003 – 2010 **Wydział Architektury Politechniki Białostockiej** na stanowisku adiunkta.
- 2011- 2012 **Wydział Rolnictwa i Biotechnologii , Uniwersytet Technologiczno – Przyrodniczy w Bydgoszczy**, kierunek Architektura Krajobrazu, na stanowisku adiunkta.
- 2012–2015 **Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski**, kierunek Gospodarka Przestrzenna na stanowisku adiunkta.
- 2016- 2019 **Wydział Agrobioinżynierii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie**, kierunek Gospodarka Przestrzenna, na stanowisku adiunkta.

DOŚWIADCZENIE

Ogólna charakterystyka profilu zawodowego, naukowego i artystycznego

Jako architekt krajobrazu łączę w swym wykształceniu magisterskim formację przyrodnika dobrze rozumiejącego ducha nauk przyrodniczych ze świadomością przestrzenną rozwiniętą w dalszych doświadczeniach zawodowych, w wieloletniej pracy w jednostkach urbanistyki i planowania przestrzennego Wydziałów Architektury a także w pracy nad doktoratem oraz licznych pracach z zakresu urbanistyki. Specjalizuję się w projektowaniu parków i ogrodów współczesnych, szczególnie parków miejskich i terenów otwartych w urbanistyce oraz w zagadnieniach związanych z formą i kulturą projektowania. Staram się od lat rozwijać różne aspekty mojego interdyscyplinarnego zawodu, również poprzez wykształcenie artystyczne (studia podyplomowe i studia doktoranckie na ASP w Krakowie) i kontakty ze środowiskiem uczelni artystycznych (praca na ASP w Warszawie oraz kilkanaście wycieczek badawczo – artystycznych w Europie środkowej i wschodniej z wykładowcami ASP i innych instytucji kultury). W ciągu ostatnich około 30 lat udało mi się godzić myślenie ścisłe z wartościami humanistycznymi, a także dorobek teoretyczny zawarty w pracy naukowej z praktyką projektową i artystyczną.

Praca dydaktyczna – mam ponad 30 letnie doświadczenie w pracy ze studentami prowadząc od wielu lat zajęcia projektowe wymagające indywidualnych rozmów ze studentami, również w języku angielskim, a także jako wykładowca prowadząc liczne wykłady z zakresu architektury krajobrazu, projektowania urbanistycznego terenów otwartych oraz planistyki (wykłady moje są bogato ilustrowane autorskimi zdjęciami z wielu podróży studialnych i prywatnych, a także materiałami źródłowymi z mojej prywatnej biblioteki zawodowej). Jako kierownik prowadzonych przeze mnie przedmiotów zdobyłam doświadczenie budowania programów i kierowania zespołem dydaktyków, którzy współpracowali ze mną ze względu na liczne roczniki (ponad 100 osób na roku). Jednocześnie jako absolwentka studiów artystycznych, a także wykładowca architektury krajobrazu na Akademii Sztuk Pięknych, a także rysunku dla architektów krajobrazu mam szczególne uwrażliwienie na aspekty kultury związane z zawodem projektanta, co znajduje duże zainteresowanie wśród studentów (wykaz zajęć prowadzonych przeze mnie na różnych uczelniach poniżej).

Praca naukowa – posiadam szereg publikacji naukowych (wykaz poniżej). Uczestniczyłam w licznych konferencjach w kraju i za granicą wygłaszając referaty, również w języku angielskim. Kilkakrotnie realizowałam badania w ramach grantów dziekańskich i rektorskich oraz prac statutowych w zespołach architektów i urbanistów a także indywidualnie na Wydziałach Architektury w Warszawie i Białymstoku. Kilka opracowań istniejących w maszynopisie stało się podstawą do późniejszych publikacji. Trzykrotnie składałam wnioski do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dawniej KBN) o grant habilitacyjny, co pozwoliło mi doprecyzować tematykę i zakres badawczy mojej pracy habilitacyjnej w formie monografii. Moje zainteresowania badawcze obejmują obszar sztuki i kultury projektowania przestrzeni przyrodniczej w urbanistyce, aspektów ideowych i artystycznych architektury krajobrazu, a także zagadnień przyrodniczych wobec wyzwań cywilizacyjnych.

Prace projektowe – posiadam w dorobku szereg projektów z zakresu projektowania zieleni i terenów otwartych w urbanistyce, głównie o charakterze studialnym wykonywanych w zespołach architektów i urbanistów oraz indywidualnie np. koncepcje zagospodarowania terenów jako studium przed przystąpieniem do planu miejscowego (wykaz projektów poniżej). Uczestniczyłam jako architekt krajobrazu w konkursach architektoniczno – urbanistycznych w zespołach architektów i urbanistów otrzymując nagrody i wyróżnienia (wykaz nagród poniżej).

Praca artystyczna – od lat szkolnych stale praktykuję malarstwo i rysunek. Od około kilkunastu lat po obronie mojego pierwszego doktoratu zajmuję się bardziej intensywnie działalnością artystyczną odbywając w tym czasie sześciolatnie studia artystyczne na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie zakończone doktoratem z dyscypliny sztuk pięknych i prowadząc działalność wystawienniczą. Zorganizowałam 7 wystaw indywidualnych malarstwa oraz uczestniczyłam w wielu wystawach zbiorowych w kraju i za granicą oraz plenerach malarskich (wykaz wystaw poniżej).

Znajomość języków obcych - okresie studiów i liceum uczyłam się języka angielskiego, języka francuskiego, a także rosyjskiego.

Francuski (biegle) – w okresie studiów uczęszczałam na kursy francuskiego w Instytucie Francuskim w Warszawie, a w roku akademickim 1979/80 przebywałam we Francji, gdzie otrzymałam dyplom ukończenia 1-szego roku studiów w Akademii języka i kultury

francuskiej przy Wydziale Literatury Uniwersytetu w Clermont – Fernand (trzyletnie studia dla nauczycieli z krajów frankofońskich). Znajomość francuskiego wykorzystałam w pracy nad doktoratem tłumacząc fachowe teksty i odbywając podróże badawcze do Francji, a także zdając egzamin doktorski z języka francuskiego na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. W okresie od stycznia do czerwca 2017 ze względu na wymagania na stanowisko adiunkta na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie uczęszczałam na kursy przygotowawcze w Instytucie Francuskim do egzaminu B2 zakończone egzaminem DELF B2 w dniu 21.06.2017. W ciągu całej mojej pracy naukowej obszar Francji a szczególnie Paryża jest mi szczególnie bliski, a kultura planistyczno – urbanistyczna kształtowania przestrzeni we Francji stanowi pole mojej pracy badawczej.

Angielski (zaawansowany) - prowadziłam zajęcia projektowe ze studentami włoskimi w ramach wymiany Sokrates/Erasmus. W okresie pracy na Politechnice Warszawskiej odbyłam roczny kurs dla zaawansowanych w Centrum Języków Obcych przy uczelni w ramach dokształcania pracowników i roczny kurs ze środków prywatnych. Język angielski wykorzystuję do publikacji korzystając z materiałów źródłowych, pisząc abstrakty na konferencje i artykuły, a także programy do prowadzonych przeze mnie przedmiotów; udział w konferencjach w języku angielskim, wygłaszanie referatów np. ostatnio na SGGW w kwietniu 2017, a także w 2014 na międzynarodowej konferencji UW jak również na konferencji organizowanej przez UW, PAN i L' Universite Litoral de Paris w Paryżu w paryskiej stacji PAN we wrześniu 2015. W ramach egzaminów doktorskich przed obroną mojego drugiego doktoratu na ASP w Krakowie zdawałam język angielski.

Rosyjski (biernie) – umiejętność czytania, biernego rozumienia tekstów i słowa mówionego, a także umiejętność prostego budowania zdań.

Hiszpański (początkujący) – 3 semestry nauki w Szkole Języka Hiszpańskiego Sin Fronteras w latach 2014 - 2016 , certyfikat A1

Obsługa komputera - umiejętność sprawnego posługiwania się komputerem na poziomie podstawowym, sprawne pisanie tekstów, korzystanie z Internetu, multimedialna obsługa wykładów (znajomość Microsoft Windows) W toku pracy zawodowej ukończyłam dwa kursy obsługi komputera (Autocad i obsługa podstawowa).

Szkolenia - „Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na badania naukowe i tworzenie nowych programów kształcenia” – Program Doskonalenia Nauczycieli Akademickich UW, Nowoczesny Uniwersytet, grudzień 2012.
„Warsztaty MS Powerpoint - prezentacja multimedialna w pracy nauczycieli akademickich” – Krajowe Centrum Edukacyjne, kwiecień 2013

Stowarzyszenia i organizacje -jestem członkiem zarządu *Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu* – Oddział Mazowsze oraz członkiem *Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział Warszawski* (kurator i uczestnik wystaw indywidualnych i zbiorowych)

OSIĄGNIĘCIE - wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789)

Tytuł osiągnięcia naukowego:

Współczesna architektura krajobrazu w kontekście przemian kulturowych w Europie

Autor: Alicja Bieske – Matejak, rok wydania 2019, Wydawnictwo SGGW,

Recenzenci wydawniczy:

prof. dr hab. inż. arch. Krystyna Guranowska –Gruszecka, Politechnika Warszawska

dr hab. inż. arch. Maciej Lasocki, Politechnika Warszawska

Słowa kluczowe: współczesna architektura krajobrazu, krajobraz miasta, parki i ogrody miejskie, przestrzeń publiczna, urbanistyka terenów otwartych.

Architektura krajobrazu rozumiana jako sztuka przestrzeni w naturze, w środowisku przyrodniczym jest przedmiotem studiów autorki w ciągu całego jej życia zawodowego. Dyscyplina ta mająca głębokie tradycje w kulturze Europy i wielkie znaczenie cywilizacyjne jako wyraz samookreślenia człowieka wobec bezrefleksyjnej istoty natury, jest od końca lat siedemdziesiątych przedmiotem ożywionych dyskusji ideowych, działań i realizacji urbanistycznych, szczególnie we Francji końca XX wieku, na której terenie nastąpiła wyjątkowo ciekawa dla międzynarodowych środowisk projektantów dyskusja nad modelem parku przyszłości oraz rolą terenów zieleni w kulturze miasta. Francja i jej dokonania zajmują ważne miejsce w świadomości współczesnych projektantów przestrzeni. Mimo programowej innowacyjności, chęci promowania nowoczesnych rozwiązań, francuska architektura krajobrazu podobnie jak cała urbanistyka i architektura jest niezwykle silnie zakorzeniona w swojej historii. Świadome dążenie do transponowania na język współczesnej architektury najważniejszych składowych francuskiej kultury przestrzeni dało ciekawe rezultaty. Dziś już możemy mówić o udanym przedsięwzięciu stworzenia współczesnej, francuskiej „szkoły” architektury krajobrazu, które dokonało się w ostatnim ćwierćwieczu XX wieku, a ostatnio, po 2000 roku, zostało wzbogacone o nową formułę projektowania proekologicznego.

Wpływy tego współczesnego fenomenu można było dostrzec w innych krajach jak Niemcy, Austria, Anglia a także Polska, ale nakładają się one na lokalną tradycję i spuściznę historyczną jak np. XX wieczny silny nurt naturalistyczny w Anglii czy w Niemczech.

W niniejszej rozprawie autorka rozważa zagadnienia dotyczące współczesnego projektowania architektury krajobrazu w szerokim kontekście kulturowym, terytorialnym, a także czasowym obejmującym zjawiska dziejące się w ostatnich dekadach aż do chwili obecnej. W kolejnych publikacjach w ciągu całej swej pracy zawodowej autorka zajmowała się wieloma aspektami i obszarami dotyczącymi współczesnego projektowania w architekturze krajobrazu, a w swej pracy doktorskiej autorka badała wycinek tej problematyki. Niniejsza praca jest po części podsumowaniem i syntezą wielu lat badań, a także sięgnięciem po nowe aspekty minionego czasu, jak również próbą analizy tego co dzieje się obecnie.

Jak już wspomniano w ostatnich kilkunastu latach, w przybliżeniu po 2000 roku, obserwujemy bowiem kolejny zwrot ideowy i formalny w podejściu do projektowania terenów zieleni jak i szerzej w ekologii miasta, który ma zasięg globalny. I tym razem również autorka sięga do doświadczeń ostatnich lat na terenie aglomeracji Paryża, który jako metropolia borykająca się z poważnymi problemami urbanizacyjnymi i mająca szereg sprawnych organów administracyjnych i narzędzi planistycznych – decyzyjnych jest świetnym polem doświadczalnym dla badaczy współczesnych problemów urbanistyki. Oczywiście zasięg opisywanych tu zagadnień

jest dużo szerszy w świecie a także Europie. Jednak nie sposób przytoczyć zbyt wielu przykładów, a opisywane obiekty paryskie tworzą spójny system ideowy i przestrzenno-przyrodniczy, który jednak wciąż się rozwija i dlatego zjawiska te są opisywane tu sygnałnie. Nie ma jeszcze możliwości spojrzenia na nie z perspektywy historycznej, gdyż dzieją się one obecnie i brak tu dystansu czasowego. Niemniej jednak autorka formuje szereg spostrzeżeń i wniosków w rozdziale III.3. a także w podsumowaniu końcowym niniejszego opracowania.

Przestrzeń ogrodu była zawsze przestrzenią kultury człowieka jego marzeń, aspiracji ale i często bardzo przyziemnych potrzeb. Była i jest wyrazem jego stosunku do natury – przyrody : poszanowania, czci ale i wycisku, eksploatacji, dominacji, lęku przed nią, ale także admiracji.

Ogrody współczesne, po latach traktowania ich jako tereny o charakterze higieniczno – wypoczynkowym, na powrót zaczynają pełnić rolę salonów w dzisiejszych miastach. Jak przed wiekami stają się przestrzenią kultury zawierającą, bardziej chyba niż inne obszary miasta, wątki symboliczne. Przede wszystkim jednak stają się one nieodzowne, w najlepszym rozumieniu tego słowa – „użytkowe” ze względu na coraz trudniejszy dostęp do obszarów przyrodniczych pozamiejskich. Nasilające się problemy cywilizacji stają się najistotniejszym powodem powstawania licznych nowych terenów zieleni dając tym samym pole do rozwoju specyficznego rodzaju kultury przestrzeni jaką jest współczesna sztuka ogrodowa.

Miasta XXI wieku borykają się i borykać się będą z wyzwaniami cywilizacyjnymi związanymi z zanieczyszczeniem środowiska, nadmierną eksploatacją zasobów naturalnych, podobnie jak miało to miejsce w XX wieku, choć w innych obszarach i na innym poziomie technologicznym. Dziś już dotkliwie odczuwamy skutki anomalii klimatycznych będących rezultatem niekontrolowanego rozrostu cywilizacji. Nasilenie zagęszczania zabudowy w miastach tam gdzie wcześniej funkcjonowała ekstensywna zabudowa lub zabudowa blokowisk z rozległymi terenami zieleni, zubażanie przestrzeni biologicznie czynnej przy jednoczesnym występowaniu anomalii pogodowych jak nagłe i obfite opady przekraczające możliwości odbioru wody przez systemy kanalizacyjne powodują konieczność szukania w miastach nowych przestrzeni przyrodniczych takich jak parki i ogrody na terenach przemysłowych, sieciach kolejowych czy na terenach dawnych portów i składów, a także wprowadzania większej ilości nawierzchni ziemnych w miastach. Szczególne nasilenie zmian środowiskowych zaczęto dostrzegać już w latach sześćdziesiątych XX wieku, co zaznaczyło się w działalności zarówno artystów, architektów, architektów krajobrazu, oraz wielu projektantów przestrzeni miejskiej i zaowocowało zmianą paradygmatów kulturowych w podejściu do planowania miast.

Dziś już idea projektowania proekologicznego, architektury organicznej oraz idea miasta zrównoważonego, w którym przywraca się bioróżnorodność, ogarnęły szerokie kręgi środowisk związanych z przestrzenią publiczną. Zaowocowało to nowym typem parku a szerzej terenów zieleni o charakterze ekstensywnym z dużym udziałem roślinności spontanicznej, w szczególności bagiennej i zmniejszoną ingerencją zabiegów agrotechnicznych, a także wprowadzaniem systemów wodnych o charakterze przeciwpowodziowym i zapewniających recycling wody. Na polepszenie parametrów biologicznych przestrzeni miejskiej mają również wpływ powierzchnie biologicznie czynne stosowane dziś bardzo często na powierzchniach architektonicznych takie jak ogrody wertykalne na elewacjach budynków czy ogrody na dachach lub płytach parkingowych.

Dynamiczny rozwój architektury krajobrazu w ostatnich dziesięcioleciach w obszarze oddziaływania współczesnej kultury europejskiej i szerzej euro - amerykańskiej daje rozległe pole do rozważań nad aspektami formalnymi, ideowymi, a także warsztatowymi we współczesnym projektowaniu, które stanowią pole badań niniejszej rozprawy.

Przedstawiona dysertacja jest w intencji autorki przyczynkiem do procesu przywracania architektury krajobrazu należnego jej miejsca pośród sztuk wizualnych. W historii tej dyscypliny w XX wieku nastąpiło niejako zawłaszczenie jej przez nauki techniczne oraz, ze zrozumiałych względów, nauki przyrodnicze, które są jednakże zawsze jej silnym fundamentem i determinantem, a także pozostają najważniejszym drogowskazem dla jej adeptów. Natura i sztuka

to dwa równorzędne filary architektury krajobrazu, gdy tymczasem technika wydaje się pełnić tu rolę służebną, choć we współczesnym świecie rozwiniętej technologii coraz bardziej nieodzowną.

Trzeba tu przypomnieć, że niejako bezwiednym rezultatem postulatów Karty Ateńskiej było traktowanie przez cały prawie XX wiek aż do wspomnianych lat siedemdziesiątych, terenów zieleni, parków i ogrodów miejskich jako przestrzeni mających głównie znaczenie funkcjonalne i higieniczne. Autorka ma nadzieję, że praca niniejsza choć trochę przyczyni się do odzyskania przez sztukę ogrodową należnego jej miejsca w Polsce.

Teza i problematyka badawcza

W ciągu całego życia zawodowego, w większości publikacji, a także w pracach projektowych i działaniach artystycznych autorkę zajmowały najbardziej ze wszystkich aspektów projektowania przestrzeni zagadnienia dotyczące idei ujętych w ramy formy, wyrazu wizualnego w procesie kształtowania przyrodniczych obszarów kulturowych jakimi są ogrody i tereny zieleni miejskiej. Również podstawy ideowe, przesłanki światopoglądowe i cywilizacyjne, które charakteryzują nasze czasy i działania twórcze projektantów zawsze były w żywym polu zainteresowania autorki. Dlatego też autorka pragnie w tym miejscu doprecyzować szerokie pojęcie „architektura krajobrazu” użyte w tytule niniejszego opracowania. Jest to termin zawierający w sobie bardzo rozległą tematykę, tak więc dla potrzeb niniejszej pracy wymaga uściślenia pola zainteresowań autorki.

Temat pracy:

„Współczesna architektura krajobrazu w kontekście przemian kulturowych w Europie”

Ze względu na klarowność tytułu autorka nie zdecydowała się na jego wydłużenie traktując to określenie niejako hasłowo. Jednak należy w tym miejscu wyjaśnić, że rozważania niniejsze dotyczą tej części architektury krajobrazu, która obejmuje problematykę projektowanej przestrzeni. Chodzi tu mianowicie o projektowane obiekty architektury krajobrazu zarówno zrealizowane – istniejące, jak i pozostające w fazie projektu, nigdy nie zrealizowane. Rozprawa ta dotyczy bowiem idei i współczesnych tendencji w sztuce projektowania oraz bezpośrednio z nim związanych zagadnień formalnych.

Użyte w tytule sformułowanie „przemiany kulturowe” zawarte są w rozdziale II opracowania pt. „Uwarunkowania kulturowe współczesnej architektury krajobrazu” i obejmują szereg wybranych wątków filozoficznych wg autorki najlepiej sygnalizujących klimat światopoglądowo – kulturowy naszych czasów oraz historycznych z zakresu historii sztuki i architektury krajobrazu tradycyjnie zwanej sztuką ogrodów jak i głównie XX wiecznego dorobku sztuk projektowych w obrębie architektury i urbanistyki. Z konieczności wątki te mają charakter sygnalny.

Należałoby tu wyjaśnić również często powracające w tekście pojęcia takie jak „forma” ale i inne podstawowe terminy, aby uniknąć nieporozumień i uściślić zakres badań. W kontekście drogi badawczej i artystycznej autorki forma jest najbardziej syntetycznym hasłem określającym jej credo artystyczne i zawodowe, a także pole badawcze. Pojęcie „forma” jest terminem używanym zarówno w świecie nauki jak i określeniem wielu zjawisk opisywanym w języku potocznym w szerokim wachlarzu skojarzeń i konfiguracji pojęciowych. W rozważaniach prowadzonych przez autorkę pojęcie formy zawęża się do obszaru sztuk wizualnych, których częścią jest architektura krajobrazu.

Biorąc pod uwagę powyższe sformułowania dla potrzeb niniejszej rozprawy, autorka używa takich terminów jak kształt przestrzenny, kompozycja, struktura planu a także wyraz artystyczny całości oraz poszczególnych elementów projektowanych obiektów architektury krajobrazu zrealizowanych i nie zrealizowanych, istniejących jedynie w wersji projektowej. Ze względu na wielokrotne przywoływanie w rozprawie tych pojęć które w sztukach wizualnych

mają szczególne znaczenie, a także pojecie piękna, autorka odwołuje się do fundamentalnego dzieła Władysława Tatarkiewicza „Dzieje sześciu pojęć”¹.

Ekspresja wizualna omawianych obiektów jest na ogół ściśle związana z wymogami funkcjonalnymi i skomplikowanymi, często pozostających ze sobą w konflikcie uwarunkowaniami terenu oraz oczekiwaniami wobec projektowanego obiektu, które z natury rzeczy pełnią rolę użytkową. Jest ona jednak również efektem indywidualnej postawy twórczej projektanta, jego warsztatu. Przede wszystkim jednak jest ona przejawem kultury swojej epoki, co można dobrze zaobserwować dopiero z perspektywy czasowej.

Teza: Współczesne formy architektury krajobrazu są specyficznym przejawem przekształceń cywilizacyjnych i światopoglądowych w kręgu kultury europejskiej. Forma przestrzeni projektowanej i jej struktura jest syntetycznym zapisem ducha naszych czasów.

Współczesne obiekty architektury krajobrazu są, jak cała sztuka, a szczególnie sztuki wizualne, wyrazem swojej epoki. Żyjemy w czasach pluralizmu i wielowątkowości, które jednak nie tylko stanowią bogactwo i siłę naszej cywilizacji i kultury, ale jak określił to historyk Oswald Spengler² są przejawem zmierzchu zachodniej duchowości. Jednak nie jest to jedyna interpretacja tych zjawisk. W ujęciu innego myśliciela Toynbee’go³ niepokojące przejawy nadmiaru, wielości mogą być jedynie objawem chwilowego kryzysu, elementem procesu rozwoju.

Architektura krajobrazu lub, odnosząc się do tradycyjnego pojęcia - sztuka ogrodów jest pewnym wycinkiem tej dziejącej się na naszych oczach rzeczywistości. Ze względu na palące problemy zagrożenia środowiska jej ranga rośnie, a co za tym idzie poszerza się pole do niniejszych rozważań. Aby udowodnić powyższą tezę autorka podejmuje próbę opisanie obiektów architektury krajobrazu jako narzędzia ekspresji duchowej naszych czasów oraz jako współczesnego dzieła sztuki.

Cele i znaczenie pracy badawczej

Praca dedykowana jest projektantom przestrzeni miejskiej, architektom, architektom krajobrazu, urbanistom, naukowcom zajmującym się przestrzenią projektowaną oraz przedstawicielom samorządów lokalnych, szerokiemu środowisku urzędników i badaczy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym, urbanistyką i kulturą miasta. W swym głównym zamyśle opracowanie to ma porządkować różnorodne zjawiska związane z powstawaniem nowych terenów zieleni, przekształcaniem starych terenów w nowe funkcjonalnie obszary o charakterze rekreacyjno - przyrodniczym w kontekście rozważań nad ideowymi podstawami w projektowaniu architektury krajobrazu i zagadnień związanych ze współczesnym warsztatem projektowym na tle przemian kulturowych w Europie. Również niekiedy autorka przytacza przykłady z innych obszarów kulturowych, które pozostają pod wpływem europejskich trendów lub, w dobie globalizacji, przenikają się wzajemnie.

Intencją autorki jest przedstawienie i przeanalizowanie wybranych współczesnych dokonań w tej dyscyplinie, co przedstawiono w rozdziale III pt. „Współczesne nurty w projektowaniu architektury krajobrazu”, a to może pozytywnie wpłynąć na jakość nowych obiektów oraz na tendencje do zwiększania ilości podobnych obiektów architektury krajobrazu w Polsce, co już w dużej mierze się dzieje. To z kolei może mieć wpływ na poprawę warunków biologicznych życia mieszkańców miast jak i poprawę jakości przestrzeni publicznej w aspekcie kulturowym, estetycznym i zdrowotnym.

¹ Tatarkiewicz W. *Dzieje sześciu pojęć*, PWN, Warszawa 1988.

² Spengler O., *Zmierzch zachodu*, przeł. Marzęcki J., Warszawa 2001

³ Toynbee A. J., *Studium historii*, skrót D.C. Somervell, przeł. Marzęcki J., PIW, Warszawa 2000

Jak już wspomniano wyżej praca ta ma w swym założeniu przywrócić choć w części należnego miejsca architektury krajobrazu w sztuce i kulturze. Miejsce to wskutek doświadczeń cywilizacyjnych XX wieku oraz okresu socjalizmu w Polsce i w innych krajach bloku wschodniego uległo pewnemu zatarciu i degradacji, co środowisko architektów krajobrazu stara się już od około dwudziestu kilku lat odbudować.

Zakres i obszar badań

Zakres merytoryczny obejmuje zagadnienia współczesnej urbanistyki i architektury krajobrazu z silnym odniesieniem do tła historyczno – kulturowego kręgu cywilizacji europejskiej. Główną osią rozważań są studia nad podstawami ideowo - formalnymi w projektowaniu współczesnej architektury krajobrazu.

Forma i idea obiektów projektowanych jest tu traktowana jako kluczowe wyzwanie intelektualne współczesnego projektanta, który zmagają się z koniecznością wyrażenia istoty naszych czasów w swoim dziele przy zachowaniu całej spuścizny historycznej zawierającej w sobie archetyp naszej kultury i duchowości. Oczywistym jest przy tym wymóg jak najpełniejszego wykonania zadań funkcjonalnych, społecznych, użytkowych projektowanego obiektu, tym bardziej iż zwłaszcza w ostatnich latach aspekty społeczne i ekologiczne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu przestrzeni publicznych.

Analiza i wnioski w niniejszej pracy nakierowane są również na różnorodne aspekty współczesnego projektowania na etapie powstawania koncepcji, W tym celu autorka podejmuje próbę wskazania i sformułowania głównych idei współczesnego projektowania architektury krajobrazu oraz proponuje autorską interpretację współcześnie występujących tendencji oraz poszczególnych form ogrodowo – parkowych.

Zakres czasowy rozpatrywanych zjawisk to ostatni ćwierćwiecze XX wieku i początek XXI wieku aż do chwili obecnej. Autorka rozgranicza okres końca XX wieku i okres po 2000 roku, kiedy to dokonała się kolejna zmiana w podejściu do projektowania terenów zieleni miejskiej. Podział na te dwa okresy ma charakter orientacyjny i nie należy go rozumieć dosłownie. Autorka od lat opisuje w swych publikacjach tendencje i formy we współczesnym projektowaniu od początku lat 80 XX wieku, poprzez schyłek tego wieku aż do naszych czasów. W niniejszej pracy autorka sięga do niektórych przykładów minionych okresów, ale w szerszym ujęciu, wskazując na rozwijanie się pewnych tendencji wówczas dopiero się zarysowujących w wachlarzu wielu kierunków i form przestrzennych.

Terytorialny obszar badań koncentruje się na terenie współczesnej Europy, szczególnie Europy zachodniej ze względu na wysoki poziom realizacji współczesnych obiektów architektury krajobrazu, a także dużej ich ilości.

Autorkę od lat interesuje obszar dokonania francuskich projektantów ze względu na wielką aktywność środowisk francuskich w określaniu nowego modelu architektury krajobrazu w naszych czasach. Jak już wspomniano autorka zajmowała się tą tematyką w ciągu całej swojej drogi badawczej, a także w pracy doktorskiej.⁴ Od tego czasu przez ostatnie około 20 lat powstało szereg nowych obiektów w Europie i na świecie i zaistniała zauważalna zmiana paradygmatu w projektowaniu terenów zieleni w urbanistyce.

Praca zawiera również niewielkie, okazjonalne odniesienia do obszarów innych kontynentów szczególnie Stanów Zjednoczonych. W dobie globalizacji obszary te pozostają pod silnym wpływem kultury zachodu czy też inaczej – pozostają w kręgu szeroko rozumianej kultury euroamerykańskiej. Jednak głównym polem zainteresowań pozostaje obszar zachodniej Europy. Na tym tle prezentowane są również dokonania polskich projektantów, choć nie są one specjalnie wyodrębnione.

⁴ Bieske – Matejak A., *Forma we współczesnym projektowaniu parków miejskich – analiza porównawcza prac konkursowych i realizacji parków La Villette, André Citroën, de Bercy*, maszynopis, Biblioteka WAPW, Warszawa 2002

Metody badawcze i układ badań

Metoda badań opiera się przede wszystkim na przeglądzie i analizie wybranych projektów i realizacji współczesnych obiektów architektury krajobrazu, spośród których wyłoniono szczególnie charakterystyczne dla współczesnej formy w projektowaniu lub też szczególnie oryginalne i wyróżniające się. Brano przy tym pod uwagę zarówno obiekty duże - kilku lub kilkadziesiąt hektarów jak i małe będące w zasadzie tzw. „detalem urbanistycznym”. Podstawowymi kryteriami w wyborze omawianych obiektów były ich oryginalność, doskonałość lub reprezentatywność dla opisywanych zjawisk.

Zanalizowano także w niektórych przypadkach tereny zieleni towarzyszące innym funkcjom jak np. komunikacji czy też budynkom użyteczności publicznej nie będące w zasadzie autonomicznymi obiektami architektury krajobrazu jednak wyróżniające się formą i organizacją przestrzeni. Znalazły się one w obrębie zainteresowań autorki ze względu na to, że stanowią one istotny element struktury miasta i w sposób znaczący wyróżniają się w tkance miejskiej decydując o charakterze miejsca i jego identyfikacji.

Tak więc zastosowano szeroko pojętą analizę porównawczą poszczególnych, wybranych obiektów, raczej opartą na analizie jakościowej niż ilościowej, choć w przypadku formułowania wniosków zastosowano niewątpliwie bardzo przydatną analizę ilościową w zakresie określania głównych motywów a także zabiegów warsztatowych w projektowaniu (najczęściej występujące wątki i elementy).

Przeprowadzona analiza była podstawą do nazwania i usystematyzowania poszczególnych trendów (rozdz. III. 1.) w aspekcie dość ogólnym oraz bardziej szczegółowo do wyodrębnienia „fenomenów” (rozdz. III.2.) we współczesnym projektowaniu architektury krajobrazu.

Opracowanie ma charakter autorski i, ze względu na rozproszone źródła oraz brak dobrze udokumentowanych obszarów tematycznych interesujących autorkę, ma w pewnym stopniu charakter prekursorski w Polsce. Autorka ma nadzieję, że jej praca stanie się jednym ze źródeł dla przyszłych badaczy w omawianej problematyce, choć jednocześnie ma w pełni świadomość iż jest to jedynie jedno z możliwych spojrzeń na te zagadnienia, szczególnie trudne ze względu na krótki dystans czasowy opisywanych zjawisk.

Całość metodologii oparto na schemacie :

Zebranie i wybór materiałów – analiza porównawcza - autorski opis - synteza – wnioski i podsumowanie.

Szczególny nacisk położono na autorską próbę opisanie omawianych zjawisk w oparciu o wcześniejszą analizę porównawczą i następnie syntezę.

W rozdziale III opisującym wybrane nurty, zjawiska i przykłady wyodrębniono następujące wątki porządkujące:

Tendencje w projektowaniu architektury krajobrazu w ostatnim kwartale XX wieku Fenomeny we współczesnej architekturze krajobrazu Zmiana paradygmatu w projektowaniu architektury krajobrazu po 2000 roku – projektowanie proekologiczne

Ponieważ architektura krajobrazu jest częścią kultury i cywilizacji rozważania dotyczące specyfiki współczesnych przestrzeni otwartych pokazane zostały na tle przemian kulturowo – światopoglądowych naszych czasów. Zagadnienia te z natury rzeczy mają charakter bardzo szeroki. Dlatego też wybrano kilka wątków z tego obszaru opierając się na dziełach wybranych filozofów i badaczy kultury, teorii sztuki i design'u. Wybór ten ma charakter subiektywny. Są to wybrane odniesienia do dzieł T. Adorno⁵, G. Bohme⁶, O. Spenglera⁷ czy A.J. Toynbee⁸.

⁵ Adorno T., *Teoria estetyczna*, PWN, Warszawa 1994

Należy przy tym zaznaczyć, że rozważania i wnioski mają charakter autorski i jest on szczególnie trudny do zobiektywizowania ze względu na brak perspektywy historycznej, która zawsze weryfikuje oceny dokonywane w kulturze co do dzieł i zdarzeń dziejących się aktualnie lub bardzo niedawno. Fakt ten stanowi walor tej pracy, ale i stwarza pewne trudności.

Aby odnaleźć odpowiedni wymiar dla współcześnie powstających dzieł architektury krajobrazu położono duży nacisk na tradycję w nowożytnej urbanistyce i sztuce ogrodowej oraz dorobek XX wiecznej historii architektury, urbanistyki i architektury krajobrazu, który wciąż nas określa i ma na współczesną świadomość środowisk projektantów wielki wpływ.

Poza klasycznym warsztatem metody analizy porównawczej posłużono się również w tej pracy metodą intuicyjną co w przypadku rozważań dotyczących zagadnień ideowo – formalnych zmierzających do wyłonienia ogólnych tendencji w zakresie omawianych zjawisk wydaje się uprawnione.

Istotnym elementem studiów nad podjętym tematem były również badania terenowe odbywane w czasie licznych podróży badawczych i prywatnych na przestrzeni wielu lat. W czasie tych podróży autorka wykonała wiele wizji lokalnych i dokumentacji fotograficznych współczesnych i historycznych obiektów architektury krajobrazu głównie na terenie Francji a także Londynu, Berlina, Wiednia oraz Nowego Jorku i okolic. Zastosowano również metodę analizy i krytyki piśmiennictwa fachowego i innych źródeł (np. przewodników i leksykonów, źródeł internetowych) na temat współczesnego projektowania architektury krajobrazu.

Wszystkie powyższe działania posłużyły do logicznej obserwacji faktów i ich porządkowania według występowania wspólnych cech i tworzenia zbiorów obiektów i zjawisk. Te zaś stały się podstawą do stworzenia czytelnych systemu idei i tendencji w tworzeniu współczesnych form ogrodowo – parkowych zawartych w podsumowaniach w poszczególnych rozdziałach i we wnioskach oraz w podsumowaniu całej pracy.

Od ponad trzydziestu lat pojawiają się na rynku wydawniczym specjalistyczne publikacje dotyczące współczesnej architektury krajobrazu. Autorka korzystała głównie z wydawnictw w języku francuskim, choć dotyczą one zjawisk dziejących się na całym świecie.

Praca zawiera również wątki zawarte w szeregu publikacjach autorki tutaj rozszerzone i pogłębione oraz zsyntetyzowane we wnioskach i podsumowaniu. Okres ostatniego ćwierćwiecza XX wieku został tu na nowo przeanalizowany i zdefiniowany w rozdziale III. 1. pt.

„ Tendencje w projektowaniu architektury krajobrazu w ostatnim ćwierćwieczu XX wieku”, gdzie poddano analizie wybrane obiekty architektury krajobrazu różnej wielkości i funkcji a także z różnych krajów. W rozdziale II. 2. pt. „Fenomeny w projektowaniu współczesnej architektury krajobrazu” wyodrębniono autorski opis zjawisk we współczesnej urbanistyce i zawarto w nim obiekty powstałe zarówno przed 2000 rokiem jak i po tym czasie.

Istotnym elementem niniejszej rozprawy, będącym rezultatem studiów najnowszych autorki jest opis zjawisk dziejących się obecnie w projektowaniu terenów zieleni w Paryżu, który jest reprezentatywną dla współczesnych przemian cywilizacyjnych, kulturowych i ideowych wielką aglomeracją europejską. Od przełomu wieku XX i XXI oraz aktualnie można zaobserwować znaczący zwrot ideologiczny i technologiczny w tworzeniu nowych parków i ogrodów, a twórcza innowacyjność środowisk projektantów i duża sprawność podmiotów administracyjnych i wykonawczych w Paryżu daje dobre rezultaty w systemowych rozwiązaniach przestrzennych, co stanowi cenne pole badawcze. Problematyka ta została zawarta w podrozdziale pt „Zmiana paradygmatu w projektowaniu architektury krajobrazu po 2000 roku – projektowanie proekologiczne”. Podział czasowy na okres do i po 2000 roku ma charakter orientacyjny i sygnalizuje jedynie zauważalne procesy przemian w myśleniu o idei i formie nowych terenów zieleni zwłaszcza w wielkich aglomeracjach, gdzie problemy cywilizacyjne są bardzo nasilone.

Jeśli chodzi o studia związane z szerokim kontekstem przemian cywilizacyjnych i kulturowo – światopoglądowych w niniejszej pracy pomocne były dla autorki doświadczenia

⁶Bohme G., *Filozofia i estetyka przyrody*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2002

⁷Spengler O., *Zmierzch zachodu*, Warszawa 2001

⁸Toynbee, *Studium historii.*, skrót D.C. Somervell, PIW, Warszawa 2000

związane z odbytymi studiami artystycznymi na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie na Wydziale Malarstwa autorka obroniła drugi doktorat pt „ Światło i przestrzeń jako uobecnienie fenomenu życia w malarstwie natury” wykonany pod kierunkiem prof. T. Kotkowskiej - Rzepeckiej, co poprzedzone było nie tylko doświadczeniami artystycznymi z obszaru tzw. czystej sztuki, ale także studiami u prof. J. Krupińskiego na zajęciach z teorii sztuki zakończonymi egzaminem doktorskim z zakresu filozofii estetyki, teorii sztuki i design'u składanym przed prof. Chmielowskim, z którymi kontakty okazały się bardzo inspirujące. Także spotkanie z prof. J. Marzęckim, u którego autorka zdawała egzamin doktorski z filozofii na Politechnice Warszawskiej, tłumaczem dzieł O. Spenglera „Zmierzch Zachodu” z 2001 roku jak również dzieła A. Toynbeego. „Studium Historii” było bardzo interesujące. Jeśli chodzi o zakres filozofii formy, a także sztuki autorka sięga do autorytetu W. Tatarkiewicza i T. Adorno naświetlając wybrane wątki, a w odniesieniu do filozofii przyrody odwołuje się do tekstów G. Bohme.

Dobór autorów jak i zakres poruszanych zagadnień z tego niezwykle szerokiego obszaru jakim są przemiany kulturowo – światopoglądowe w XX wieku aż po chwilę, obecną mają charakter autorski, w pewnym stopniu subiektywny i stanowią tło omawianych w głównym nurcie studiów zagadnień z zakresu projektowanej przestrzeni architektury krajobrazu. Problematyka ta została zawarta w rozdziale II.1. pt. „Współczesne przemiany kulturowo – światopoglądowe w Europie – wybrane zagadnienia”. Wybór wątków odnosi się do fenomenu dwudziestowiecznej filozofii i teorii przestrzeni wyrosłej w dużym uproszczeniu z buntu wobec XIX wiecznego akademizmu, a także historyzmu przełomu wieków , w której to epoce jak wspomina Władysław Tatarkiewicz zaczęły już dość wcześnie kiełkować idee funkcjonalizmu. Druga połowa wieku XX naznaczona jest rozdarciem pomiędzy rozpowszechnionym na szeroką skalę modernizmem, można by rzec „stosowanym”, a postmodernizmem będącym wyrazem typowej dla schyłku wieku wielowątkowości, pluralizmu, relatywizmu i nostalgii za sztafażem przeszłości wyrażonym przez bardzo powierzchowną dekoracyjność, często zestawianą przypadkowo, przez co nawet nie może ona przypisywać sobie cech eklektyzmu. Koniec XX wieku i początek XXI wieku znaczy powrót do najlepszych tradycji modernizmu jednakże bez jego zacieklej krytyki dorobku historii.

Okres orientacyjnie tu określony - po 2000 roku możemy już dziś definiować jako epokę neonaturalizmu, który w kontekście dziejącego się szeroko w architekturze i urbanistyce neomodernizmu może być tu zdefiniowany jako „nowa prostota”. Autorka wprowadza też roboczo w swych dalszych rozważaniach termin epoki ekotechnologii a także projektowania proekologicznego, które definiuje wspomniana prostota, funkcjonalizm, poszukiwanie bioróżnorodności i odpowiedzi na zagrożenia środowiskowe wielkich miast takie jak zjawiska powodziowe czy też zanieczyszczenia powietrza. Wszystkie te, naszkicowane tu z konieczności bardzo ogólnie i wybiórczo przemiany dotyczą również architektury krajobrazu jako części sztuki projektowania przestrzeni.

Odnosząc się do problematyki współczesnego projektowania w architekturze krajobrazu i jego aspektów formalnych i ideowych należy zaznaczyć, że interesuje się tą tematyką wielu autorów i projektantów z wielu ośrodków akademickich. Nie sposób tu przytoczyć i polemizować z tak wielkim bogactwem myśli. Dla zachowania własnej, oryginalnej ścieżki badawczej autorka skupia się na swojej drodze doświadczeń, badań i przemyśleń proponując autorską interpretację współczesnych zjawisk w architekturze krajobrazu bazując na wrażliwości przyrodniczej wyniesionej ze studiów magisterskich na SGGW, myśleniu przestrzennym ukształtowanym w ciągu wielu lat pracy na Wydziałach Architektury i inspiracjach zaczerpniętych ze źródeł publikowanych głównie w języku francuskim przez środowisko urbanistów i projektantów najczęściej z obszaru Paryża. W literaturze polskiej nie ma dotychczas kompleksowego i syntetycznego opracowania współczesnych zjawisk i tendencji w projektowaniu architektury krajobrazu. Autorka zdaje sobie sprawę iż niniejsze opracowanie porusza jedynie wybrane wątki i wciąż pozostaje szerokie pole dla przyszłych opracowań innych badaczy.

Wnioski i podsumowanie

Efekty i wyniki pracy zostały zrealizowane w dwóch etapach . Pod koniec każdego z czterech głównych rozdziałów dokonano syntezy uwypuklonych wątków istotnych w kontekście projektowania architektury krajobrazu. Również bardziej szczegółowo podsumowywano poszczególne tematy jak np. w podrozdziałach dotyczących treści filozoficznych, tradycji modernizmu, zjawisk we współczesnej sztuce odnoszącej się do ochrony środowiska jak również w przeglądzie przemian historycznych. Również w tekście często nawiązywano do architektury krajobrazu jak np. w opisie dotyczącym dzieła Tatarkiewicza czy też Adorno .

Tym częściowym podsumowaniom służą podrozdziały takie jak: 1.1.7. „Architektura krajobrazu jako sztuka wizualna – podsumowanie” czy też 2.1.1 „Najważniejsze wątki historyczne w rozwoju sztuki ogrodowej w Europie – podsumowanie”, 2.1.2. „Przestrzeń europejskiej tradycji sztuki ogrodowej” jak również podrozdział 3.5. „Cechy formalne nowych parków i ogrodów”.

Wnioski uogólnione i zsyntetyzowane zostały zawarte w rozdziale IV , w którym nawiązano do tezy dysertacji wskazując na silne powiązania przemian światopoglądowych, ideowych, cywilizacyjnych i kulturowych ze zjawiskami dziejącymi się w obrębie architektury krajobrazu. Nade wszystko jednak wskazano na pozycję dzieł architektury krajobrazu jako wyrazistej reprezentacji sztuk wizualnych , którą nierzadko anektują artyści z obszaru tzw. sztuk czystych będący w forpoczcie zmian kulturowych naszych czasów.

W rozdziale IV.1. pt. „Idea nowych parków i ogrodów na przełomie XX i XXI wieku” autorka konkluduje iż bogaty materiał projektowy i realizacyjny wskazuje na wielowątkowość współczesnych poszukiwań projektantów europejskich. Pojawiają się interesujące nurty projektowania stanowiące o nowej kulturze i idei dzisiejszego miasta. Takim zauważalnym zjawiskiem jest zwrot w kierunku surowej, nie idealizowanej natury lub też wprowadzanie w struktury miejskie form przyrodniczych obszarów pozamiejskich takich jak sekwencje przestrzenne pól i lasów spotykanych na obszarach wiejskich. Formuła ta stosowana jest w rozwiązaniach przestrzennych parków miejskich, ciągów przyrodniczych wewnątrz miasta (zwłaszcza na terenach poprzemysłowych, na obszarach dawnych torów kolejowych, oraz wzdłuż cieków wodnych).

W mniejszych obiektach np. w rozwiązaniach otoczenia budynków architektonicznych o różnym przeznaczeniu obserwuje się dążność do „nowej prostoty” bez zbędnej dekoracyjności, co jest przejawem szerszego nurtu obserwowanego w architekturze (powrót do form modernistycznych). W aspekcie ideowym zwraca uwagę dążność do oswojenia cywilizacji i technologii po przez przejęcie ich języka estetycznego w obszarach kulturowych miasta o szczególnym przeznaczeniu jakimi są parki i ogrody. Widać tu wyraźne odbicie zjawisk dziejących się we współczesnej architekturze i sztuce. Właśnie silne powiązanie ze współczesną sztuką, której szczególnym przejawem są ogrody jest jednym w głównych wątków tej pracy.

Przyrodniczy pejzaż miasta staje się bowiem polem działań artystycznych i manifestacją postaw filozoficznych projektantów i użytkowników przestrzeni, nawiązując tym samym do odwiecznych tradycji ogrodów historycznych.

W rozdziale IV. 2.pt „ Najważniejsze wątki we współczesnym projektowaniu architektury krajobrazu” autorka stara się zdefiniować język plastyczny współczesnej architektury krajobrazu jako wyraz ekspresji miasta.

Wyróżnia następujące cechy współczesnego języka architektury krajobrazu:

- specyficzna „grafika” współczesnej przestrzeni ogrodowej, układy plamowe, pasmowe, liniowe . Można tu także przytoczyć znaną realizację pasa Republiki w Berlinie właśnie z

bardzo czytelnym układem pasmowym trawników i liniowymi obsadzeniami drzew , oraz szeregiem fontann.

- posługiwanie się językiem geometrii w dynamicznych układach figur prostych jak elipsy, koła, prostokąty i kwadraty, fragmenty łuków o zróżnicowanych promieniach., a także osiami w układach diagonalnych, asymetrycznych.

- asymilowanie języka przestrzeni przemysłowych, technologii, adaptacja infrastruktury przemysłowej i gospodarczej.

- odejście od malowniczości na rzecz „nowej prostoty „, rozumianej jako dzika natura lub pejzaż pozamiejski

- „totemy” miasta w postaci specyficznych budowli lub rzeźb współczesnych, gdzie często granica między budowlą a rzeźbą jest zatarta. Tworzy się nowa jakość nazwana przez autorkę „przedmiotem architektonicznym”, który jest bardziej obiektem sztuki powstałym pozornie bez przyczyny niż architekturą utylitarną.

- przestrzeń pusta - rozległe przestrzenie otwarte z niewielką ilością elementów wertykalnych mają dać swobodę zachowań i możliwość dalekiego patrzenia. Najnowsze parki ekstensywne również zachowują ten element.

- dopuszczenie elementu przypadku i chaosu przejawiające się w obecności roślinności spontanicznej szczególnie w ostatnio powstałych ogrodach i parkach ekstensywnych.

W podrozdziale IV. 2.2. p.t.” Obiekty współczesnej architektury krajobrazu jako dzieła sztuki” autorka definiuje cechy tych obiektów stwierdzając, że podlegają one takim samym procesom ideowym jak wszystkie wytwory kultury współczesnej. Są to:

- wieloznaczność, tymczasowość, efemeryczność i performatywność czyli zdarzenie czasowo obecne , kontekstualność , egalitarność – dostępne dla wszystkich, jednocześnie oscyluje pomiędzy kulturą popularną a poczuciem obcowania z *objet d'art.*, niedokończoność – obiekt architektury krajobrazu ma być programowo niedokończony, być jak otwarta ręka, która może przyjąć nieprzewidywalną przyszłość, czyli stawanie się przestrzeni w czasie, totemiczność – oznaczanie przestrzeni przez obiekty – totemy .

Do niedawna wydawało się, że wszystkie wymienione cechy podważają i wypierają tradycyjne myślenie XX wieczne określające wówczas nowoczesność, będące głównym postulatem modernizmu w architekturze a mianowicie słynne hasło: *Forma podąża za funkcją*. W końcu XX wieku i na jego przełomie to często forma dominowała nad aspektami funkcjonalnymi, a głównym motywem wydawała się być zabawa. Dziś można stwierdzić, że na powrót ważne problemy współczesności kształtują świadomość twórców przestrzeni miejskich. Idąc za potrzebą rozwiązania palących problemów cywilizacji projektanci niejako bezwiednie kształtują nową formę, daleką od blichtru i przepychu, oferując dobrostan przestrzeni miasta i pochylając się nad kruchym materiałem jakim jest roślina.

W rozdziale IV.3.pt „ Współczesne parki i ogrody jako przejaw przekształceń kulturowych i cywilizacyjnych naszych czasów” autorka nawiązuje do tezy zadając pytanie: co przyniósł nam przełom wieku i początek XXI wieku?

Niewątpliwie, mówiąc w największym skrócie, powrót niektórych wartości i stylistyk wypracowanych przez modernizm, negację pustej dekoracyjności jako odpowiedź na szaleństwo i relatywizm postmodernizmu, a także niezwykłą, fascynującą różnorodność twórczą przejawiającą się w niespotykanej dotąd fuzji tego co globalne i tego co swojskie, regionalne.

Ostatnie lata przyniosły bardzo interesującą refleksję na temat środowiska miejskiego, którego istotną częścią są nowe, ekstensywne parki niskobudżetowe we wschodnich dzielnicach Paryża, ale także w innych wielkich aglomeracjach, gdzie nasilają się wyjątkowo intensywnie procesy degradacyjne. Postulat odzyskania bioróżnorodności miejskiej przyrody ,

urządzenia wodne o charakterze przeciwpowodziowym i prospołeczna tendencja włączania mieszkańców w proces gospodarowania terenem i ziemią, a także zasobami naturalnymi tworzy na naszych oczach nową formę. Nie wynika ona z konceptualnej zabawy, snobizmu czy potrzeby reprezentacji, ale z głębokich ideowych przesłanek zmierzających do poprawy tego świata tak jak niegdyś formułowano postulaty modernizmu europejskiego importowanego potem na grunt amerykański.

Żyjemy w czasach pluralizmu i wielowątkowości, ścierania się wielu kultur, dynamicznego przenikania odległych niegdyś wpływów kulturowych oraz szybkiego przepływu informacji. W świetle tych przemian w opinii autorki najistotniejszymi motywami współczesnej kultury cywilizacji zachodu mających wielki wpływ na kształt innych kultur pozaeuropejskich, objawiające się w całej kulturze, a więc i w dziełach architektury krajobrazu są następujące zagadnienia:

- wieloznaczeniowość wątków symbolicznych we współczesnych ogrodach
- eklektyzm form i treści duchowych we współczesnym projektowaniu architektury krajobrazu jako przejaw erozji wartości w dobie mozaikowej duchowości ery „New age” i przenikania się kultur
- wymieszanie i nakładanie się przestrzeni *sacrum i profanum* we współczesnych ogrodach
- nowe idee restytucji przyrody miejskiej i projektowania proekologicznego.

Forma jest materialną i plastyczną emanacją treści, ducha, idei, które twórcy chcieli zawrzeć w swych przestrzennych dziełach odpowiadając na potrzeby swego czasu i włączając się w intelektualny i duchowy nurt kultury swojej epoki i swojego terytorium jakim jest obszar cywilizacji europejskiej i krąg jej oddziaływania.

POZOSTAŁE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWO - BADAWCZE I ARTYSTYCZNE

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

Po ukończeniu studiów i uzyskaniu dyplomu magisterskiego w roku 1982 na Wydziale Ogrodniczym na kierunku Kształtowania Terenów Zieleni (obecnie kierunek Architektury Krajobrazu) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie rozpoczęłam pracę w Biurze Planowania Rozwoju Warszawy na stanowisku asystenta, najpierw w Pracowni Eksportu, potem w Zespole Wypoczynku i Turystyki (1982 – 84). Asystowałam przy wykonywaniu planów miejscowych (wówczas zwanych ogólnymi) miast libijskich. Dzięki tej pracy nawiązałam kontakty ze środowiskiem urbanistów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, gdzie podjęłam pracę w latach 1984 - 1985 najpierw w ramach godzin zleconych w formie konsultacji z zakresu projektowania zieleni na zajęciach z urbanistyki w zespole doc. architekta J. Skrzypczaka. Jednocześnie pracowałam na etacie asystenta w Galerii Grażyny Hase.

W latach 1985 - 1997 kontynuowałam pracę na etacie asystenta, potem wykładowcy na Wydziale Architektury w Zakładzie Projektowania Obszarów Śródmiejskich prowadzonej przez doc. inż. arch. J. Skrzypczaka, potem przez dr inż. arch. A. Chylaka.

Od 1997 do czerwca 2002 byłam stypendystką Politechniki Warszawskiej w ramach studiów doktoranckich na Wydziale Architektury i jako jedyna spośród doktorantów wykonywałam obowiązki doświadczonego wykładowcy. Doktorat p.t. „Forma we współczesnym projektowaniu parków miejskich - analiza porównawcza prac konkursowych i realizacji parków la Villette, Andre Citroen, de Bercy” napisany pod kierunkiem prof. L. Kłosiewicz została obroniona dnia 11.06.2002.

W roku akademickim 1993/94 prowadziłam zajęcia z projektowania parków miejskich na Oddziale Architektury Krajobrazu SGGW-AR w Warszawie w ramach godzin zleconych.

W latach 1994 - 1998 samodzielnie prowadziłam Pracownię Projektowania Zieleni na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na stanowisku wykładowcy. W tym okresie nawiązałam kontakty ze środowiskiem pracowników uczelni artystycznej, co pozwoliło mi na pogłębienie mojego spojrzenia na zagadnienia projektowania przestrzeni i kontynuację moich zainteresowań aspektami artystycznymi architektury krajobrazu.

Po obronie doktoratu w latach 2003 – 2010 podjęłam pracę na Wydziale Architektury Politechniki Białostockiej na stanowisku adiunkta w Katedrze Urbanistyki i Planowania Przestrzennego na kierunku „Architektura i Urbanistyka” i na kierunku „Architektura Wnętrz” (prowadzenie wykładów i zajęć projektowych również w języku angielskim dla studentów z wymiany Sokrates/Erasmus). Od 2009 – praca na kierunku „Architektura Krajobrazu” na tej uczelni (zajęcia projektowe i wykłady).

2011 - 2012 – praca na stanowisku adiunkta na Wydziale Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Technologiczno – Przyrodniczego w Bydgoszczy na stanowisku adiunkta w Katedrze Botaniki i Ekologii na kierunku Architektury Krajobrazu, (zajęcia projektowe i wykłady).

2012- 2015 - praca na stanowisku adiunkta Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Zakład Geografii Rozwoju i Gospodarki przestrzennej na kierunku Gospodarka Przestrzenna.

2016 – 2019 praca na stanowisku adiunkta na Wydziale Agrobioinżynierii na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie w Zakładzie Kształtowania Krajobrazu i Gospodarki Przestrzennej na kierunku Gospodarka Przestrzenna.

2006 – ukończenie dwuletnich studiów podyplomowych na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w zakresie malarstwa sztalugowego i tkaniny artystycznej.

2010 – ukończenie trzyletnich studiów doktoranckich na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, doktorat obroniony w lipcu 2012 w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne

2004 – 2018 - działalność wystawiennicza w zakresie sztuk plastycznych

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Moja aktywność publikacyjna przypada głównie na okres po doktoracie. Przedtem moja praca naukowa koncentrowała się na pracach badawczych w ramach grantów rektorskich i dziekańskich, podróżach badawczych oraz studiach związanych z doktoratem, których rezultaty po ocenie komisji były składane w Bibliotece Wydziału Architektury w formie maszynopisu. Granty indywidualne dotyczyły pracy doktorskiej, natomiast inne tematy wykonywane były w zespołach (wykaz prac poniżej).

Po doktoracie w okresie pracy na Wydziale Architektury Politechniki Białostockiej trzykrotnie składałam wnioski do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dawniej do KBN) o grant habilitacyjny, dzięki czemu moja praca habilitacyjna mogła być dobrze doprecyzowana.

Moje publikacje dotyczą czterech obszarów tematycznych:

1. Architektura krajobrazu w urbanistyce w aspekcie ideowym, kulturowym artystycznym.
2. Architektura krajobrazu w kontekście ochrony środowiska zwłaszcza w środowisku miejskim.
3. Krajobraz i natura w sztuce, metafizyka przyrody.
4. Dydaktyka, metody i idee w nauczaniu architektury krajobrazu w urbanistyce.

Pierwszy z obszarów zawiera moje główne wątki badawcze, w których mieści się zarówno moja praca doktorska obroniona na Wydziale Architektury PW jak i obecna praca habilitacyjna. Drugi z obszarów dotyczący ochrony środowiska jest niezwykle ważny jako jeden z głównych wyzwań naszych czasów i współczesnej urbanistyki. Zagadnienia z nim związane jak zwiększanie bioróżnorodności, polepszanie parametrów biologicznych przestrzeni miejskiej, recykling wodny, ochrona przeciwpowodziowa wpływają w sposób bardzo znaczący na kształt przestrzenny i ekspresję wizualną projektowanych obiektów architektury krajobrazu i stanowią ich podstawę ideową. Trzeci z obszarów wiąże się z moją działalnością artystyczną i jest wyrazem zainteresowań filozoficzno – metafizycznych, a także aspektów wizualnych związanych z krajobrazem i szerzej środowiskiem przyrodniczym. W tym obszarze zawierają się również badania teoretyczne i artystyczne związane z drugim doktoratem na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie

Publikacje

1. Architektura krajobrazu w urbanistyce w aspekcie ideowym, kulturowym artystycznym.

Bieske – Matejak A., **Wizyjność i duchowość we współczesnym projektowaniu parków i ogrodów** - „Przegląd urbanistyczny” wydawany przez Zakłady urbanistyczne Wydz. Architektury Politechniki Warszawskiej, nr.6/rok 9, jesień 2001.

Bieske – Matejak A., **Forma współczesnych parków Paryża w kontekście tradycji sztuki ogrodowej we Francji** – zeszyty naukowe „Z badań Katedry Historii Architektury” Wydz. Architektury Politechniki Białostockiej”, zeszyt 4, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok 2003.

Bieske – Matejak A., **Współczesne tendencje w projektowaniu parków miejskich** – zeszyty naukowe „Z badań Katedry Historii Architektury” Wydz. Architektury Politechniki Białostockiej”, zeszyt 5, wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok 2005.

Bieske – Matejak A., **Tworzywo przyrodnicze w strukturach architektonicznych na przykładzie prac F. Hundertwassera, M. Abakanowicz, M. Budzyńskiego** , Międzynarodowa konferencja naukowa p t. ”Definiowanie przestrzeni architektonicznej- Tworzywo architektoniczne”, Czasopismo Techniczne, Architektura, Wyd. Politechniki Krakowskiej – R.103, zeszyt 9, Kraków 2006.

Bieske – Matejak A., **Nowa prostota jako przejaw neomodernizmu we współczesnej architekturze krajobrazu**, III Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Architektura bez granic” pt. „Granice modernizmu”, Katedra Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, Wydział Budownictwa Politechniki Lubelskiej, Lublin, listopad 2008, Teka Komisji Architektury Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, PAN, oddział Lublin, vol. I, Lublin 2009.

Bieske – Matejak A., **Architektura parkowa jako element kulturotwórczy miasta**, Międzynarodowa konferencja naukowa Instytutu Projektowania Architektonicznego Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej z cyklu „Definiowanie przestrzeni architektonicznej” pt. „Dzieło architektoniczne w przestrzeni współczesnego miasta”, Czasopismo Techniczne, Wyd. Politechniki Krakowskiej, zeszyt 15/2008, Kraków ,listopad 2008.

Bieske – Matejak A., **Natura a sztuka – postawy artystyczne twórców przestrzeni**, XIII Forum Architektury Krajobrazu - ogólnopolska konferencja naukowa p.t. „Horyzonty architektury krajobrazu – przedmiot, język, metoda”, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wyd. SGGW, Warszawa, wrzesień 2010.

Bieske – Matejak A., **Ogrody pamięci w praktyce urbanistycznej**, XVII Konferencja naukowa z cyklu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej p.t. „Ogrody pamięci w sztuce ogrodowej”, Zakład Sztuki ogrodowej i Terenów Zielonych Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej, Sekcja Sztuki Ogrodowej Komisji Urbanistyki i Architektury O/PAN w Krakowie, Czasopismo Techniczne, Wyd. PK, Kraków 2012.

Bieske – Matejak A., **Architektura krajobrazu w obszarach zurbanizowanych wobec wyzwań współczesnego miasta**, X Międzynarodowa konferencja naukowa Instytutu Projektowania Architektonicznego Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej z cyklu „Definiowanie przestrzeni architektonicznej” p.t. „Architektura dziś”, Czasopismo Techniczne, Wyd. Politechniki Krakowskiej, listopad 2010.

2. Architektura krajobrazu w kontekście ochrony środowiska zwłaszcza w środowisku miejskim.

Bieske – Matejak A., **Parki atrakcji jako czynnik kulturotwórczy i aktywizujący region**, X Międzynarodowa konferencja nt. „Kierunki planowania przestrzennego i architektury współczesnej wsi”, Wyd. Politechniki Białostockiej, Wydz. Architektury Politechniki Białostockiej, PAN- Oddz. Kraków , Białystok 2003.

Bieske – Matejak A., **Przekształcanie terenów przemysłowych w tereny zieleni na przykładzie aglomeracji Paryża**, konferencja naukowa Katedry Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej nt. „Przyrodnicza rewitalizacja miast”, Teza Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, PAN, oddział Lublin, vol. I, Lublin 2005.

Bieske – Matejak A., **The power of river in the contemporary urban landscape architectur**, ECLAS - European Council of Landscape Architecture Schools, International Conference, “The power of landscape”, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego – Warsaw University of Life Science, wydawnictwo konferencyjne, Warszawa 2012.

Bieske – Matejak A., **Thematic parks in the context of rural development in peripheral regions** Międzynarodowa konferencja naukowa, WGiSR - Uniwersytet Warszawski, UMCS, Pontificia Universidad Católica del Perú „Sustainable rural development in peripheral regions”, Wydawnictwo WSZiA “Barometr Regionalny” tom 13 nr 1, Zamość 2015,

3. Krajobraz i natura w sztuce, metafizyka przyrody.

Bieske – Matejak A., **Zaprzestwienie**, publikacja doktoratu p.t. **Światło i przestrzeń jako uobecnienie fenomenu życia w malarstwie natury** obronionego w lipcu 2012 roku na Wydz. Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, publikacja towarzysząca wystawie prac doktorskich w Galerii Uniwersytetu Warszawskiego, 02 – 15. 01. 2014, Pałac Kazimierzowski, Wydawnictwo WGSiR, UW, Warszawa 2014

Bieske – Matejak A., **Autentyczność w sztuce malarstwa natury** - artykuł oraz publikacja obrazu "Kielkowanie" monografia - publikacja pokonferencyjna „Autentyczność w sztuce” Wydawnictwo PWSZ w Nowym Sączu, II Międzynarodowe Sympozjum Uczelni i Kierunków Artystycznych, plener studentów i profesorów , panel naukowy, konkurs prac studenckich - członek jury, Szymbark, sierpień 2013

Bieske – Matejak A., **Głębia i światło pisane pędzlem – o malarstwie Pofesor Teresy Kotkowskiej – Rzepeckiej**, czasopismo „Wiadomości ASP”, nr. 58, Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Kraków 2012 oraz w monografii całokształtu twórczości „Teresa Kotkowska – Rzepecka – Stąd i stamtąd jestem”,(w języku polskim i angielskim), Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Kraków 2013

Bieske – Matejak A., **The light and the space in the metaphysical landscape**, Wydział Pedagogiczny, Wydawnictwo Uniwersytetu Konstantyna Filozofa w Nitrze, Słowacja, publikacja złożona do druku w grudniu 2016 w języku angielskim.

4. Dydaktyka, metody i idee w nauczaniu architektury krajobrazu w urbanistyce

Bieske – Matejak A., **Metoda nauczania architektury krajobrazu na Wydziale Architektury PB**, Konferencja naukowa z okazji XXX lecia Wydz. Architektury PB, publikacja „Nauka - architektura – edukacja”, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok 2006.

Bieske – Matejak A., **Prezentacja prac studenckich – projekt urbanistyczny - park miejski**, Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu „Sztuka ochrony i kształtowania środowiska – Twórczość- Nauka – Dydaktyka”, Kraków, Czasopismo Techniczne, zeszyt 10/2007, Wyd. Politechniki Krakowskiej, wrzesień 2007,

Bieske – Matejak A., **Koncepcje parków miejskich dla Białegostoku w projektach studenckich – potencjał, możliwości, cele** , „Zielony Białystok”, I Ogólnopolska Konferencja naukowa studentów Architektury Krajobrazu, Wydział Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Politechniki Białostockiej, członek komitetu naukowego , Białystok 2013 materiały konferencyjne.

Udział w konferencjach

Poza wyżej wymienionymi konferencjami, które poprzedzały wydanie artykułów uczestniczyłam w konferencjach wygłaszając ilustrowane referaty w formie multimedialnej w języku polskim i angielskim i zamieszczając streszczenia w wydawnictwach towarzyszących.

Bieske – Matejak A., **Nowa krajobrazowość i nurt artystyczny – odejście od tradycyjnych form krajobrazowych na podstawie analizy realizacji parków La Villette, Andre Citroen, de Bercy**, konferencja naukowa nt „ W poszukiwaniu nowego stylu ogrodowego”, Instytut Architektury Krajobrazu Wydz. Architektury Politechniki Krakowskiej. Teka Komisji PAN odział Kraków, listopad 2002

Bieske – Matejak A., **Przestrzeń w europejskiej tradycji sztuki ogrodowej**, XI konferencja naukowa n.t. „Uniwersalne kanony artystyczne w sztuce ogrodowej”, Instytut Architektury Krajobrazu Wydz. Architektury Politechniki Krakowskiej, Kraków, listopad 2004.

Bieske – Matejak A., **Fort w Naumowiczach – miejsce pamięci o pomordowanych mieszkańcach Grodna i okolic**, II Międzynarodowa konferencja z cyklu „Architektura kultur lokalnych pogranicza” p.t. „Architektura miejsc kultu i pamięci w dialogu narodów i religii” Wydział Architektury Politechniki Białostockiej, UIA work programme „Spirituals places”, Białystok-Wilno, październik 2009, materiały konferencyjne.

Bieske – Matejak A., **Enviromental risk factors of high urban density in the area of Twarda and Towarowa street in the central district of Warsaw**, prezentacja multimedialna , Międzynarodowa konferencja w Paryżu pt. “Risk factors in regional and local development” Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW w Warszawie, Stacja Naukowa PAN w Paryżu, wrzesień 2015,

Bieske – Matejak A., **Encyklika Laudato Si inspiracją do badań i działań z zakresu ochrony środowiska**”, konferencja Katedry Ochrony Środowiska SGGW, Instytutu Ekologii i Bioetyki UKSW oraz Biura Infrastruktury Miasta Stołecznego w Warszawie, w ramach Warszawskich Dni Energii, marzec 2016

Bieske – Matejak A., **Pejzaż agrarny i trawniki ekstensywne w nowych parkach miejskich we Francji**, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ekosystemy trawiaste w kształtowaniu i ochronie środowiska”, Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu, Wydział Agrobiologii Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, członek komitetu organizacyjnego, materiały konferencyjne, artykuł w przygotowaniu maj2016

XIX Forum Architektury Krajobrazu, „Krajobraz polski – cudze chwalicie. Kształtowanie i ochrona rodzimego krajobrazu”, Wydział Biologiczno – Rolniczy, Uniwersytet Rzeszowski, czerwiec 2016.

Bieske – Matejak A., **Management and restitution of urban forest in landscape urban planning of urban and suburb areas**, International Scientific Conference “Problems of landscape protection and management in XXI century”, Department of Environmental Protection, Faculty of Horticulture, Biotechnology and Landscape Architecture”, Warsaw University of Life Sciences – SGGW, prezentacja multimedialna w języku angielskim, materiały konferencyjne, kwiecień 2017.

Poniższe trzy prezentacje dotyczące najnowszych parków Paryża i będące pokłosiem podróży badawczej do Paryża w 2015 roku zostały rozwinięte i szczegółowo opracowane w pracy habilitacyjnej.

Bieske – Matejak A., **Ekstensywne parki i ogrody publiczne Paryża jako biokomponent stabilizujący ekosystem miejski**”, XX Forum Architektury Krajobrazu, „Praktyka zawodowa – Badania naukowe – Dydaktyka”, zgłoszenie na konferencję streszczenie artykułu w języku polskim i angielskim, wrzesień 2017.

Bieske – Matejak A. **„Nowe subcentra w rejonach podmiejskich Paryża**, Konferencja naukowa „Gospodarka przestrzenna – stan obecny i wyzwania przyszłości – ujęcie interdyscyplinarne”, Katedra Gospodarki Przestrzennej, Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, zgłoszenie na konferencję – streszczenie artykułu, wrzesień 2017.

Bieske – Matejak A., **Koncepcja systemowych zmian w organizacji terenów zieleni wielkich aglomeracji w kontekście zwiększenia bioróżnorodności ekosystemów miejskich**, XXI Forum Architektury Krajobrazu, „Wyzwania architektury krajobrazu”, SGGW w Warszawie, materiały konferencyjne, wrzesień 2018.

Ponadto w ostatnim czasie zainicjowałam i przygotowałam w zespołach autorskich tematy związane z najnowszymi parkami oraz nowymi ideami i metodami w projektowaniu zieleni miejskiej zestawiając najnowsze realizacje w Paryżu z ostatnio projektowaną w zespole przestrzenią miejską. W drugim wystąpieniu autorzy zwracają uwagę na zwiększenie roli i znaczenia roślinności bagiennej w zieleni miejskiej w kontekście bioróżnorodności:

Bieske – Matejak A., Kulik M., Czerwiński M., **Roślinność bagienna w projektowaniu proekologicznym terenów zieleni miejskiej**, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Gospodarowanie Przestrzenią a zasoby przyrodnicze”, 2019 Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu, Wydział Agrobiotechnologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, członek komitetu organizacyjnego, Zamość 2019

Bieske – Matejak, Czerwiński M., **Projektowanie eko-społeczne przestrzeni publicznych w miastach na wybranych przykładach**, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Gospodarowanie Przestrzenią a zasoby przyrodnicze”, 2019 Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu, Wydział Agrobiotechnologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, członek komitetu organizacyjnego, Zamość 2019

Prace naukowe:

Bieske – Matejak A., Kowińska A., 1986, praca badawcza p.t. **”Badania fizjograficzno – siedliskowe dla wybranych 5 typów osadniczych wsi na terenie Puszczy Kampinoskiej”** - na zlecenie PPKZ Oddział Badań i Konserwacji w Warszawie, maszynopis.

Bieske – Matejak A., Chylak A., Guranowska – Gruszecka K., 1995 , praca badawcza (grant KBN) p.t. **”Studium transformacji przestrzeni urbanistycznych stref wielkomiejskich na obszary ekologicznie czynne (na przykładzie Paryża, Londynu, Warszawy)”** wraz z dr arch. A. Chylakiem i dr arch. K. Guranowską Gruszecką, Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, maszynopis.

Bieske – Matejak A., Guranowska – Gruszecka K., 2001 , praca badawcza (grant rektorski) p.t. **”Parki atrakcji jako element kulturotwórczy i aktywizujący region”** wraz z dr arch. K. Guranowską – Gruszecką (kierownik tematu), Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, maszynopis.

Bieske – Matejak A., Guranowska – Gruszecka K., 2002 ,praca badawcza (grant dziekański) p.t. **„Praktyka urbanistyczna a metodologia dydaktyki na Wydziale Architektury PW”** wraz z dr inż. arch. K. Guranowską –Gruszecką, (kierownik tematu) w ramach pracy program autorski nauczania projektowania zieleni w urbanistyce prowadzony przez arch. krajobrazu A. Bieske-Matejak, maszynopis.

Bieske – Matejak A., 2002 , obrona doktoratu p.t. **„Forma we współczesnym projektowaniu parków miejskich – analiza porównawcza prac konkursowych i realizacji parków La Villette, Andre Citroen i de Bercy”**, Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, maszynopis.

Bieske – Matejak A., 2004, 2005, wnioski o grant KBN o dofinansowanie pracy habilitacyjnej p.t. **„Przyrodniczy pejzaż miasta w ujęciu artystycznym współczesnych projektantów”**.

Bieske – Matejak A., 2006, 2007 praca badawcza (praca własna na Wydziale Architektury Politechniki Białostockiej) p.t. **„Dokonania współczesnych architektów krajobrazu na wybranych przykładach.”**

Bieske – Matejak A., 2007 , praca dyplomowa - studia podyplomowe na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie p. t. **„Natura w sztuce”**, maszynopis, Biblioteka ASP w Krakowie, maszynopis.

Bieske – Matejak A., 2008 , wniosek badawczy habilitacyjny pt. **„Natura a sztuka – artystyczne aspekty współczesnej architektury krajobrazu”**, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Bieske – Matejak A., 2012, obrona doktoratu pt **„Światło i przestrzeń jako uobecnienie fenomenu życia w malarstwie natury”** (cykl prac malarskich i praca teoretyczna) na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, maszynopis.

DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA

W ciągu całej mojej drogi zawodowej uczestniczę w projektach urbanistyczno – architektonicznych i planistycznych w zespołach architektów i urbanistów jako architekt krajobrazu. Szczególnie intensywnie brałam udział w takich przedsięwzięciach w okresie pracy na Wydziale Architektury w Warszawie. Znakomici urbaniści i architekci z zespołu, w którym pracowałam z Zakładu Projektowania Obszarów Śródmiejskich jak architekt J. Skrzypczak, A. Chylak, J. Szerszeń a szczególnie prof. K. Guranowska - Gruszecka, z którą pracowałam przy wielu projektach planistyczno – urbanistycznych często dla potrzeb planu miejscowego, umożliwili mi doskonalenie warsztatu projektowego. W późniejszym okresie po doktoracie zaangażowałam się bardziej intensywnie w pracę naukową i publikacje oraz w studia artystyczne a także działalność wystawienniczą okazjonalnie projektując w zespołach, które mnie zapraszały do współpracy. Uczestniczyłam również w konkursach na zagospodarowanie różnych obiektów i terenów, które były wyjątkowo ciekawymi doświadczeniami i owocowały niekiedy nagrodami i wyróżnieniami. Współpracowałam również z innymi wybitnymi architektami spoza mojego zespołu jak promotor mojej pracy

doktorskiej prof. Lech Kłosiewicz czy prof. J. Damięcki nauczający wówczas na kierunku architektury krajobrazu na SGGW oraz Pracownią Pachowski – Izabelin. W ostatnim czasie nawiązałam współpracę z młodymi architektami dzięki zaproszeniu mojego byłego studenta architekta M. Czerwińskiego, co jest szczególnie satysfakcjonujące w kontekście wieloletniej pracy dydaktycznej.

Prace projektowe:

1984 - projekt rewaloryzacji cmentarza zabytkowego w Kaliszu wraz z dr arch. A. Chylakiem na zlecenie Konserwatora Zabytków w Kaliszu, wyróżnienie - zaświadczenie SARP OW o wybitnych wartościach plastycznych projektu (publikacja w czasopiśmie „Architektura – murator”).

1985 – szkice i schematy do projektu zagospodarowania i rewaloryzacji XIX-wiecznego kwartału w Grudziądzu (warianty zagospodarowania zieleni) projektowanego przez dr J. Szerszenia.

1986 - projekt zieleni do koncepcji zagospodarowania śródmieścia Radomia prowadzonej przez dr K. Gruszecką- konkurs SARP, pierwsza nagroda.

1986 - projekt zieleni parku „Szczęśliwice” w Warszawie na terenie starego fortu wraz z arch. T. Lachowskim pod kierunkiem arch. J Skrzypczaka w Biurze Projektów „Warcent”.

1987 - projekt zieleni terenu Politechniki Warszawskiej w kwartale ulic Noakowskiego, Filtrowa, Al. Niepodległości wraz z arch. Smoktunowiczem.

1987 - projekt rewaloryzacji zieleni osiedla zabytkowego Giszowiec pod kierunkiem dr K. Gruszeckiej na zlecenie Konserwatora Zabytków w Katowicach.

1993 - udział w konkursie SARP na zagospodarowanie Portu Praskiego w Warszawie pod kierunkiem dr K. Gruszeckiej i dr A. Chylaka – koncepcja zieleni parku sportowo – edukacyjnego, wyróżnienie.

1993 – konsultacje (opisy i szkice) do pracy konkursowej na Cmentarz Południowy w Warszawie - autor prof. dr hab. arch. L. Kłosiewicz.

1997 - koncepcja zagospodarowania zielenią otoczenia domku Arcykapłana w parku zabytkowym Nieborów- Arkadia pod kierunkiem prof. L. Kłosiewicza.

1998 - 1999 - projekt zagospodarowania zieleni w osiedlu domów wielorodzinnych przy ul. Świderskiej w Tarchominie na zlecenie Arch Project- dr W. Rokicki.

1999 - koncepcja zieleni do projektu konkursowego SARP na Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu w zespole prof. arch. .J. Damięckiego.

2000 - projekt zieleni terenu przyszkolnego do projektu gimnazjum w Zielonce na zlecenie Pracowni Projektowej Pachowski - Izabelin.

2001 - projekt koncepcji zagospodarowania turystyczno-parkowego dzielnicy Kędzierak – Stojadła w Mińsku Mazowieckim dla potrzeb 1 fazy miejscowego planu zagospodarowania na zlecenie pracowni Studio KA dr arch. K. Gruszeckiej.

2002 - projekt koncepcji parku wielofunkcyjnego w rejonie fortu Bema w Warszawie dla potrzeb 1 fazy miejscowego planu zagospodarowania na zlecenie pracowni Studio KA dr arch. K. Gruszeckiej .

2002 – koncepcja zagospodarowania „Lasku na Kole” – (park leśny – wskazania przyrodniczo przestrzenne do projektu) na zlecenie Pracowni ART- ARCH. dr arch. A. Chylaka.

2004 - koncepcja zieleni do projektu konkursowego na ratusz w Legionowie i zagospodarowanie terenu wokół ratusza w Pracowni J. Pachowski - Izabelin, 1-sza nagroda, (szkice i opis do projektu terenu) - publikacja opisu w Komunikacie SARP.

2005 - konsultacje i szkice do koncepcji zagospodarowania terenu Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej przy ul. Grunwaldzkiej wykonanej przez dr arch. H. Łapińską.

2010 – koncepcja zieleni do projektu zagospodarowania placu Trzech Krzyży w Warszawie (konsultacje i szkice) w pracowni Art.Arch.I dr A. Chylaka – konkurs Urzędu Miasta (wyróżnienie)

2018 – konkurs SARP i Narodowego Instytutu Chopina – Koncepcja zieleni do koncepcji architektoniczno – urbanistycznej Centrum Muzyki przy domu urodzenia Chopina w Żelazowej Woli, architekci: Michał Czerwiński , Małgorzata Sadowska - Sobczyk , Stanisław Ignaciuk, Michał Lenczewski.

2018 – konkurs SARP – koncepcja zieleni do koncepcji architektoniczno – urbanistycznej centrum lokalnego „Dawny bazar Rogatka” dzielnica Praga – Południe w Warszawie, architekci: Michał Czerwiński , Małgorzata Sadowska - Sobczyk , Stanisław Ignaciuk, Michał Lenczewski – (wyróżnienie).

2018 - konsultacje z zieleni oraz opis i przykładowe doборы roślinności dla pracowni WXCA do zagospodarowania terenu w koncepcji architektoniczno – tematycznej pawilonu Polski na Wystawie Światowej EXPO 2020 w Dubaju – Zjednoczone Emiraty Arabskie.

Nagrody i wyróżnienia w pracy projektowej:

1984 - projekt rewaloryzacji cmentarza zabytkowego w Kaliszu wraz z dr arch. A. Chylakiem na zlecenie Konserwatora Zabytków w Kaliszu, wyróżnienie - zaświadczenie komisji SARP OW o wybitnych wartościach plastycznych projektu.(publikacja w czasopiśmie „Architektura – murator”) w załączeniu.

1986 - projekt zieleni do koncepcji zagospodarowania śródmieścia Radomia prowadzonej przez dr K .Gruszecką- konkurs SARP, pierwsza nagroda.

1993 - udział w konkursie SARP na zagospodarowanie Portu Praskiego w Warszawie pod kierunkiem dr K. Gruszeckiej i dr A. Chylaka – koncepcja zieleni parku sportowo – edukacyjnego (wyróżnienie)

2004 - koncepcja zieleni do projektu konkursowego na ratusz w Legionowie i zagospodarowanie terenu wokół ratusza w Pracowni J. Pachowski- Izabelin, 1-sza nagroda, (szkice i opis do projektu terenu) - publikacja w Komunikacie SARP.

2010 – koncepcja zieleni do projektu zagospodarowania placu Trzech Krzyży w Warszawie w pracowni Art.Arch.I dr A. Chylaka – konkurs Urzędu Miasta (wyróżnienie), publikacja na stronie Urzędu Miasta.

2018 – konkurs SARP - koncepcja architektoniczno – urbanistyczna centrum lokalnego „Dawny bazar Rogatka” dzielnica Praga – Południe w Warszawie, architekci: Michał Czerwiński , Małgorzata Sadowska - Sobczyk , Stanisław Ignaciuk, Michał Lenczewski – koncepcja zieleni (wyróżnienie).

DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA

Idea jedności sztuk wizualnych

Moje zainteresowania pograniczem sztuki i architektury krajobrazu skłoniły mnie do podjęcia studiów na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie najpierw w ramach studiów podyplomowych, potem doktoranckich. Już wówczas, niedługo po doktoracie na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, wiązało się to z tematyką mojej przyszłej habilitacji na temat artystycznych aspektów projektowania terenów otwartych, które są często dziełem artystów działających w przestrzeni publicznej.

Z historycznego punktu widzenia istnieją tradycyjnie ścisłe związki ideowe i warsztatowe pomiędzy dyscyplinami takimi jak architektura, architektura krajobrazu zwana dawniej sztuką ogrodów, planistyka, projektowanie przestrzeni otwartych, sztuka w przestrzeni publicznej a sztuką tzw. czystą jak rzeźba czy malarstwo. Niegdyś wątki te w postaci wyjątkowych kwalifikacji spotykały się w jednej osobie twórcy, artysty. Przytoczyć tu można choćby A. Le Notre'a głównego planistę Wersalu i innych ogrodów barokowych, który pochodził z dynastii królewskich ogrodników, a z wykształcenia był malarzem i architektem. Podobne wykształcenie otrzymał W. Kent, twórca angielskich ogrodów krajobrazowych XVIII wieku, które zresztą traktowano jako specyficzny rodzaj malarstwa. W naszych czasach jeden z najbardziej znanych architektów krajobrazu Roberto Burle Max był również malarzem. Należałoby tu wspomnieć słynny ośrodek sztuk wizualnych rozumianych jako jedność Bauhaus – uczelnia założona przez Gropiusa powstała z połączenia Akademii Sztuk Pięknych i Szkoły Rzemiosł Artystycznych. W tradycji akademii sztuk pięknych w Polsce idea jedności sztuk plastycznych przejawiała się w wielu formach organizacyjnych jak np. Zakłady artystyczno-badawcze ASP w Warszawie prowadzone przez J. Sołtana i Z. Ihnatowicza przy współpracy wielu innych wybitnych artystów, czy też Pracownia Brył i Płaszczyzn prowadzona przez O. Hansena jak również działalność artystyczna A. Pawłowskiego na Wydziale Form Przemysłowych ASP w Krakowie oraz dokonania uczelni łódzkiej i dzieła Strzeмиńskiego łączącego tzw. sztuki czyste z rozważaniami teoretycznymi o przestrzeni i mieście linearnym. Trzeba z żalem stwierdzić, że żyjemy w czasach, kiedy takie formy współpracy artystów i twórców wielu dyscyplin są utrudnione. Dzieje się tak zapewne z powodu znacznego sformalizowania form kształcenia, a także toku tzw. karier artystycznych. Wymiana pomiędzy środowiskami pokrewnych dyscyplin staje się coraz trudniejsza ze względu na rozrost barier administracyjnych, tempo życia, brak spójności terytorialnej tych środowisk, a także wysoki stopień specjalizacji. Wydaje się, że idea Międzywydziałowych Środowiskowych Studiów Doktoranckich w Krakowie była cenną próbą przełamania tych tendencji. Odczuwając po doktoracie na Wydziale Architektury PW niedosyt kontaktów trans środowiskowych w czasach, kiedy ani tzw. postdoki ani staże w

innych ośrodkach nie były praktykowane zdecydowałam się na pogłębienie moich zainteresowań artystycznych podejmując najpierw studia podyplomowe na Wydziale Malarstwa na ASP w Krakowie, potem studia doktoranckie zakończone obroną drugiego doktoratu w lipcu w 2012 roku.

Dyscyplina intelektualna a proces twórczy w sztuce

Zdecydowałam się poruszyć ten temat jako niezwykle dla mnie ważny, można by rzec kluczowy w zrozumieniu mojego credo artystycznego, ale także specyficznej, indywidualnej drogi twórczej. Przybywając niejako z obszaru tzw sztuk projektowych, których ośrodki znajdują się w Polsce w trzech różnych typach uczelni (przyrodniczo – rolnicze, politechniczne i artystyczne – we wszystkich tych rodzajach uczelni przebywałam jako studentka lub dłużej jako nauczyciel) o bardzo odległych profilach intelektualnych i duchowych spotykam się czasem z apriorycznym twierdzeniem iż reprezentuję rzekomo odmienny typ myślenia, gdyż ukształtowały mnie nauki ścisłe, przyrodnicze i dyscyplina naukowa. Powszechnie uważa się, że sztuka jest zdominowana przez myślenie intuicyjne i istotnie, wydaje się, że jest to bardzo ważny element procesu twórczego. O ile w metodzie naukowej w innych dyscyplinach intuicja jest niezbędna na etapie stawiania hipotez o tyle w procesie tworzenia dzieła sztuki myślenie intuicyjne jest ważne na wszystkich etapach jego powstawania. W nauce po wstępnej fazie stawiania hipotez konieczne jest porzucenie myślenia intuicyjnego na rzecz maksymalnie zobjektywizowanego badania, które ma zweryfikować pierwotną hipotezę. Nigdy nie należy mylić intuicyjnych hipotez z faktami, które zaistniały w rzeczywistości, niczego nie należy brać w dobrej wierze. Młodzi adepci nauki przyswajając sobie dyscyplinę myślenia i metodykę naukowej dedukcji na zawsze zostają wyposażeni w cenną cechę intelektu pozwalającą dystansować się w sposób niezwykle sprawny i oczyszczający od złożoności i chaosu rzeczywistości. Niestety zbytne zawierzenie temu sposobowi poznania świata i oceny rzeczywistości znacznie zubaża możliwości umysłu ludzkiego. W sztuce inaczej: wszystko od początku do końca jest hipotezą. Dzieje się tak dlatego, że sztuka zajmuje się równaniami z wieloma niewiadomymi. Celowo nie użyłam tu sformułowania „rozwiązywaniem równania z wieloma niewiadomymi”, gdyż prawdziwe dzieło sztuki go nie rozwiązuje, zakreśla jedynie jego pole i pozostawia bez odpowiedzi dając wgląd transcendentny w rzeczywistość pozamaterialną. Sztuka dlatego istnieje i jest nam niezbędna, gdyż zajmuje się badaniem obszarów niedostępnych nauce wykorzystując możliwości umysłu ludzkiego w sposób bardziej całościowy niż nauka oparta o weryfikację eksperymentalną i proces dedukcyjny.

Transcendencja jest tu pojęciem kluczowym w rozumieniu zadań i celów sztuki jako istotnego narzędzia samopoznania człowieka i otaczającego go świata. Jerzy Nowosielski w swych rozmowach z Z. Podgórcem wypowiada pogląd, że to poznanie jest możliwe na drodze filozofii, religii lub właśnie sztuki. Bardzo upraszczając wydaje się, że filozofia jako matka wszystkich nauk doprowadza myślenie logiczne i proces dedukcyjny do tak skrajnych rejonów, że w końcu otwiera umysł na transcendencję. Na przeciwległym biegunie jest sztuka, która w licznych swych odśłonach odrzuca myślenie logiczne oddając się żywiołom duchowym, idąc wąską i niebezpieczną drogą można by tu rzec bez oparcia w znanych systemach pojęciowych, które często odrzuca, choć zawsze w oparciu o szeroko rozumianą kulturę, z której sztuka wyrasta choćby przez jej negację. Religia sytuuje się niejako pośrodku poddając duchowość ludzką i jego umysł ostremu rygorowi, fundament swój opierając jednakże na akcie wiary.

Adorno tak wypowiada się na temat logiczności w sztuce: „ Chociaż sztuki nie są pojęciowe ani też nie formułują sądów, są logiczne. Nie byłoby w nich nic zagadkowego, gdyby ich

immanentna logiczność nie wychodziła naprzeciw myśleniu dyskursywnemu, którego kryteria ją jednak na ogół rozczarowują.”⁹

Pozwalam sobie na wywołanie tych kilku szeroko omawianych w teorii sztuki zagadnień aby stworzyć odpowiednie odniesienie do rozważań na temat dyscypliny myślenia w procesie twórczym. Inaczej niż to ma miejsce w rozpowszechnionym odbiorze społecznym zmitologizowanym na dość prymitywnym poziomie proces twórczy w moim odczuciu musi podlegać zasadniczej dyscyplinie duchowej i intelektualnej. Jest to widoczne w dziele wielu artystów również tych nieżyjących, tworzących przed wiekami. Ścieżka wysiłku twórczego wskazuje na wytyczanie zadań, zakładanie planu pracy, zakreslanie pola zainteresowań artystycznych, a nade wszystko wyborze elementów i narzędzi poznania duchowego w odniesieniu do warsztatu artysty osadzonego w epoce, właściwym jej technologiom, a także świecie panujących w niej idei. Jednocześnie ta wyraźna autodyscyplina przełamywana jest antraktami swobodnych wędrówek myśli i ducha, które są równie niezbędne w drodze rozwoju artystycznego. Te wędrówki w nieznanie mogą okazać się tyleż zaskakująco uwodzicielskie co niebezpieczne, złowrogo zwodnicze. Szukanie równowagi wymaga ciągłej czujności, samoograniczenia, nade wszystko umiejętności wyboru w bezmiarze możliwych dróg, czasem rezygnacji. Symbolicznie rzecz ujmując jest to działanie na krawędzi, docieranie do granic, gdzie za plecami zostaje znany świat i poza granice, gdzie jest już tylko wielka niewiadoma. W medycynie nazywa się ten moment poznania „border line”. Poza tą linią jest już tylko nieodgadniony, nieokielznany żywioł choroby wobec której znane, mozolnie budowane metody i terapie są często bezradne. Podobnie każde inne działanie człowieka o charakterze poznawczym musi w końcu dotrzeć do kresu wiadomego, do granicy, poza którą wszystko jest nowe. Myślę, że wiele tych zjawisk związanych z twórczym wysiłkiem na pograniczu sztuki, logiki i praktyki jest udziałem wszystkich projektantów przestrzeni. Dlatego też mówienie o tych aspektach w kontekście pracy zarówno badawczej jak i projektowej w obszarach architektury, urbanistyki, architektury krajobrazu czy też innych sztuk projektowych jest w tym miejscu uprawnione.

Jak już wspominałam kilkanaście lat temu po doktoracie na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej podjęłam studia artystyczne na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie aby rozwinąć i uzupełnić moje zainteresowania w obrębie szeroko rozumianych sztuk plastycznych ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rysunku, które były obecne w moim życiu od najmłodszych lat. Wyrazem tych zainteresowań było już w młodości podjęcie studiów na kierunku architektury krajobrazu Wydziału Ogrodniczego SGGW w Warszawie, gdzie zdawałam egzamin wstępny z rysunku odręcznego, a następnie w toku studiów uczęszczałam na zajęcia plastyczne z rysunku i malarstwa prowadzone przez prof. J. Skalskiego i prof. J. Rylke, absolwentów Wydz. Malarstwa ASP w Warszawie oraz różnorodne zajęcia z projektowania przestrzeni otwartej. W okresie licealnym uczęszczałam na kursy rysunku i malarstwa w ośrodku dla młodzieży na Muranowie w Warszawie oraz pobierałam lekcje rysunku architektonicznego u architekta P. Majewskiego przygotowując się na studia.

Wyrazem moich poszukiwań na styku architektury i sztuki był temat mojej pracy doktorskiej obronionej na Wydz. Architektury PW w 2002 roku.: „Forma we współczesnym projektowaniu parków miejskich”, w którym rozważałam problemy kompozycji i idei w projektowaniu dużych przestrzeni ogrodowych jakim są wielohektarowe parki miejskie. Obecnie interesują mnie nadal artystyczne aspekty przyrodniczego otoczenia człowieka w mieście, czego wyrazem jest praca habilitacyjna, a także moje cykle malarskie takie jak „Dal”, „Organika”, „Brzask” i inne.

⁹ Adorno T., Teoria estetyczna, 1994, s. 248

Próby malarstwa i rysunku były ciągle obecne w moim życiu, choć oczywiście w ciągu lat miały one różne nasilenie i były początkowo ograniczone do form studyjnych jak akwarela i tempera. Podjąwszy próbę uzupełnienia moich możliwości warsztatowych powróciłam do elementarnych ćwiczeń z zakresu martwej natury, studium postaci i pejzażu, z czym zetknęłam się już kiedyś w okresie młodzieńczym. Pragnęłam aby to co robię było jak najbardziej szczere i dlatego unikałam stylizacji, maniery czy też schematu. Dalsze poszukiwania malarskie rozwijane w toku studiów doktoranckich na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie przyniosły syntezę, przetworzenie i próby wizualnego oddania metafizyki krajobrazu.

Idea, która szczególnie mnie interesuje to pojęcie przestrzeni w otoczeniu człowieka. Przestrzeń ma charakter symboliczny i może być uważana jako ucieleśnienie wolności, rozwoju czy też nieskończoności. Pociągają mnie kadry dające rozległą perspektywę, dalekie wglądy aż po horyzont, gdzie siłą rzeczy następuje właśnie uproszczenie i synteza. Tak traktowana przestrzeń jest silnie zaznaczona w rozwoju sztuki ogrodowej i kultywowana do dziś w środowisku współczesnych projektantów w Europie. W malarstwie interesuje mnie przeniesienie walorów przestrzeni zobaczonej i odczutej w materię malarską. Innym wątkiem, który podjęłam to tworzywo organiczne przyrody ożywionej i nieożywionej przełożone na język malarstwa.

W obszarze moich zainteresowań i badań w czasie studiów artystycznych i pracy nad doktoratem na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie związanych z malarstwem natury, a także ze studiami krajobrazowymi są zagadnienia związane ze specyfiką pejzażu współczesnego. W toku studiów wyłoniłam cechy współczesne tego obszaru malarskiego jakim jest krajobraz, który był przecież polem działań artystów wszystkich epok. Studia te poprzedzone były wieloletnimi doświadczeniami pracy i nauczania w zakresie architektury krajobrazu. Wobec bagażu mitów przekazanych nam przez tradycję charakterystyka współczesnego otoczenia przyrodniczego człowieka, jego dynamicznie dokonująca się przemiana, mają w moim odczuciu fundamentalne znaczenie dla rozumienia współczesnej architektury krajobrazu i jej roli symbolicznej, kulturowej i duchowej.

Krajobraz przyrodniczy wobec współczesności

Doświadczenie otaczającego nas krajobrazu, świata przyrodniczego ujętego w ramy cywilizacji, w której żyjemy, a także obserwacje natury, przefiltrowane są niejako przez charakterystykę współczesnego patrzenia, które w dużej mierze zdeterminowane jest przez cechy otoczenia technicznego typowego dla naszych czasów.

Specyfika odbioru świata wizualnego przez człowieka współczesnego jest określona przez zupełnie nowe uwarunkowania cywilizacyjne i technologiczne. Można tu mówić o przytaczanej przez Leona Chwistka wielości rzeczywistości. Autor ten wypowiada się na temat współczesnych mu problemów sztuki zwracając uwagę na wiele możliwości kreacji rzeczywistości w malarstwie i rzeźbie. Teoria wielu rzeczywistości pociąga za sobą odrzucenie postulatów kopiowania natury, będącego według tego autora negacją wszelkiej, prawdziwej sztuki.¹⁰ Zastanawiając się nad tym co jest w rzeczywistości wizualnej szczególnie dla naszych czasów wyłoniłam następujące zjawiska:

Zapośredniczenie - natura i krajobraz są dziś zapośredniczone, przekazywane przez cały szereg mediów i urządzeń, wydestylowane z przypadkowości, brzydoty lub czasem przeciwnie z nastawionym celowo „zoomem” na brzydotę, zgodnie z popularną dziś

¹⁰ Chwistek L. „Wybór pism estetycznych”, Universitas, Kraków, 2004, s.48

filozofią anty piękną. Ani ten piękny, ani ten specjalnie poszukany w estetyce brzydoty nie jest prawdziwy.

Przetworzenie - natura i krajobraz przetworzony, sprowadzony do znaku, symbolu, komunikatu. Ogromny wpływ na współczesny odbiór świata wizualnego oraz świadomość estetyczną ma wszechobecne obrazowanie w kulturze pop podlegające najczęściej presji komercji.

Nowe zjawiska wizualne w krajobrazie uzyskane dzięki nowym technologiom to :

Pejzaż odbity - widziany przez szybę lub z odbicia dzięki pojawieniu się wielkich ilości powierzchni szklanych, lustrzanych, powszechność tego zjawiska świetlnego powoduje, że doświadczenie to jest stałym elementem naszego życia. Nakładające się obrazy, transparentność, powidoki to częste zdarzenia wizualne związane z nowymi technologicznymi materiałami, a także masowym ich występowaniem.

Sztuczne oświetlenie – pejzaż widziany nocą dzięki ogromnym ilościom sztucznego światła dają szczególne odczucie rzeczywistości świata otaczającego i krajobrazu. Nie było ono doświadczane w tej skali w przeszłości. Światło jako centralne zjawisko w sztukach wizualnych przybiera współcześnie postać bytu technologicznego, stworzonego ręką człowieka. Choć zjawisko sztucznego światła, szczególnie nocą było przedmiotem wielu kreacji artystycznych w licznych nokturnach to zakres zjawiska był nieporównanie mniejszy jeśli chodzi o odczucie każdego współczesnego człowieka w stosunku do doświadczeń w minionych wiekach.

Krajobraz widziany z lotu ptaka – dzięki technologii zakres możliwości patrzenia z dużych wysokości jest dziś nieporównanie większy i częstszy niż było to jeszcze 50 lat temu. Panoramiczne widzenie kiedyś rzadkie dziś staje się doświadczeniem banalnym

Krajobraz widziany w ruchu – dostępność szybkiego przemieszczania się powoduje stały odbiór przestrzeni krajobrazu w ruchu z szybko przemieszczającymi się elementami. Specyficzną odmianą tego odbioru jest krajobraz widziany z pociągu, co jest częstym doświadczeniem osobistym piszącej te słowa. Krajobraz zza okna najczęściej przyrodniczy tworzy jeden ciągły, pasmowy kadr z szybko pojawiającymi się i znikającymi elementami i jest specyficzną formą kontemplacji. Próby zatrzymania tych obrazów w obiektywie aparatu odkrywają ciekawą prawidłowość. Krajobraz na ogół horyzontalny okazuje się prawie zawsze pocięty elementami pionowymi . Wszechobecny rytm tych pionów pojawia się jako dysonans w idyllicznym archetypie krajobrazu polskiego. Rozległe równiny, płowe, wyblakłe tuż przed zimą lub tuż przed przebudzeniem wczesną wiosną kojarzą się z nostalgiczną tradycją malarstwa pejzażowego. Ich kontemplacyjny charakter jest zwykle „zaburzony”, pionami słupów, instalacji technicznych, słowem wypełniony cywilizacją. Czy te agresywne cięcia na rozmarzonym korpusie naszego krajobrazu są raną, blizną po bolesnych batogach naszej techniki niezbędnej nam dziś do życia, czy przeciwnie znakiem naszej obecności, współczesną tożsamością, totemem naszych czasów?

Podsumowując nie można już chyba mówić o autentyczności przekazu artystycznego w odniesieniu do środowiska przyrodniczego w aspekcie pojęcia mitycznego, idyllicznego krajobrazu przywołującego pojęcie rajy tak często eksploatowanego w sztuce choćby w XVII i XVIII wieku, kiedy to pejzaże arkadyjskie były swego rodzaju wzorcem kulturowym. Dziś obserwujemy scalenie natury i technologii i to jest prawda o świecie współczesnym, którą sztuka naszych czasów oddaje.

Swoiste podejście do malarstwa natury, rozumianej tutaj jako przyroda, do otaczającego krajobrazu, a także tworzywa organicznego charakterystycznego dla tworów przyrody odnajdujemy w dziełach wielu malarzy XX wiecznych. Choć dziś poziom technicyzacji krajobrazu znacznie wzrósł to w zasadzie już przez cały XX wiek sztuka bardzo żywo reagowała na rzeczywistość przekształcaną przez procesy cywilizacyjne w aspekcie autentyczności i prawdy o otaczającym świecie.

W toku studiów nad obszarem pracy doktorskiej z zakresu sztuk pięknych moje zainteresowania ześrodkowały się na fenomenie światła i przestrzeni w kontekście tajemnicy życia związanej z organiką postanowiłam zawęzić moje poszukiwania, inne interesujące tematy związane z przyrodą i krajobrazem rozwijając jedynie sygnalnie zwłaszcza w cyklu „Organika” i „Okruchy”.

Zawarte w tytule pracy doktorskiej *światło i przestrzeń ujęte w kontekście fenomenu życia* - tego niezwykle atrybutu świata przyrody ożywionej stały się główną osią moich rozważań. Pogłębieniem tych rozważań była próba uchwycenia tych wątków w dziele wybranych artystów. Analiza ich dorobku malarskiego i ideowego stała się ważnym elementem moich studiów. Studia te miały jednak charakter zaangażowany, w dużej mierze spontaniczny, wykreowany niejako przez życie, może przypadek, a może los. Wiązały się z fascynacją dziełami tych artystów, przeżyciem oglądanych wystaw. Najbliższe moim wysiłkom malarskim są dzieła takich artystów, z których dziełami obcowałam na przestrzeni wielu lat jak W. Turner, Jerzy Mierzejewski, Jacek Sienicki, Danuta Lewandowska, w ostatnich latach P. Rotterdam. Brak natomiast bezpośrednich odniesień do mojej drogi artystycznej w przywołanym w tekście dziele F. Hundertwassera, ale był on silną inspiracją w moich zainteresowaniach architekturą krajobrazu. Zetknąwszy się z nim we wczesnej młodości dzięki wystawie w Muzeum Narodowym w Warszawie w 1976 roku stał się on ważną figurą ze względu na swoją silnie manifestowaną postawę ekologiczną. Artysta malarz, jednocześnie działający na pograniczu sztuk, także niejako w architekturze i architekturze krajobrazu dzięki swoim realizacjom domów w zieleni jest ważną postacią zmian kulturowych i światopoglądowych lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, które wywarły znaczący wpływ również na moje pokolenie.

Osobną postacią wyrazistą i silną, można by rzec mocarną jest Magdalena Abakanowicz, którą przywołałam w mojej pracy ze względu na niezwykle sugestywną, mocną postawę egzystencjalną zanurzoną w organice jak również na znaczący dla mnie epizod jej działalności na polu ekologicznej architektury w projekcie architektury arborealnej oraz jej monumentalne realizacje plenerowych rzeźb np. w parku w Poznaniu czy też w Filadelfii, co jest już znaczącym udziałem w krajobrazie miast. Podobnie Danuta Lewandowska zafascynowała mnie nie tylko swym niezwykle skupionym, syntetycznym malarstwem, ale również rodowodem wywodzącym się ze sztuk projektowych w tak ważnych ośrodkach badań nad przestrzenią jak pracownia R. Owidzkiego czy też O. Hansena.

Poza wymienionymi postaciami inspirowali mnie wybrani artyści ze środowiska krakowskiego i warszawskiego, których wystawy miałam okazję oglądać w ciągu minionych lat. Należą do nich między innymi prof. T. Kotkowska – Rzepecka, prof. S. Rodziński, prof. H. Ożóg, prof. J. Tarasin, prof. S. Baj, prof. J. Gołaszewska, prof. Gierowski, T. Tatarczyk, prof. L. Misiak.

Szczególnie dla mnie ważne były częste kontakty osobiste z moją promotorką prof. T. Kotkowską – Rzepecką, której postawa artystyczna wiele mnie nauczyła. Również bardzo ważną postacią jest w moim życiu artystycznym prof. Joanna Gołaszewska z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, z którą dzięki wieloletniej przyjaźni przeprowadziłam wiele rozmów o sztuce. Jej samoograniczenie malarskie świadczące o dojrzałości w obserwacji i syntezie twórczej jest esencją drogi artystycznej. Malarstwo to urzeka powściągliwością i taktem, zwraca się w kierunku ciszy.

W latach 1994 – 98 pracowałam na Wydz. Architektury Wnętrz ASP w Warszawie prowadząc samodzielnie Pracownię Zieleni, co zaowocowało wieloma kontaktami ze środowiskiem artystów warszawskich. Odbyłam kilkanaście wycieczek artystyczno – badawczych do Europy wschodniej i środkowej organizowanych przez prof. P. Krajewskiego

z Wydziału Architektury Wnętrz dla środowiska akademii i innych instytucji kultury. Podróże te bardzo poszerzyły moją świadomość kultury przestrzeni, architektury i sztuki.

W okresie pracy na Uniwersytecie Technologiczno – Przyrodniczym w Bydgoszczy prowadziłam zajęcia z rysunku dla studentów architektury krajobrazu w Katedrze Sztuk Wizualnych kierowaną przez prof. artystkę malarkę Aleksandrę Simińską. Atmosfera i zespół artystów tej jednostki na zawsze pozostaną w mej pamięci jako wyjątkowo barwny i szczęśliwy okres mojej pracy dydaktycznej.

Tematem moich studiów artystycznych zawartym zarówno w cyklu prac malarskich jak i w wypowiedziach pisemnych były nurtujące mnie zagadnienia związane z obrazowaniem a także uobecnieniem zasadniczej esencji świata przyrody postrzeganej przez człowieka w niej zanurzonego i z nią obcującego w ciągu całego jego życia szczególnie zaś relacji człowieka z krajobrazem przyrodniczym. Mówiąc w tym miejscu o uobecnieniu przywołuję tu pojęcia opisywane przez J. Krupińskiego *obraz – odbicie* i *obraz – uobecnienie*.

¹¹ Przed podjęciem studiów na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie interesowała mnie szczególnie idea „malarstwa dźwiękowego” znanego w początkach XX wieku również w muzyce, w której można mówić *a rebours* o „dźwięku malarskim”. Osobliwe połączenie symbolizmu i ilustracyjności w sztuce odnajdujemy w odniesieniu do malarstwa natury w dziele Ciurlionisa prezentowanego na wystawie w Muzeum Narodowym w Warszawie parę lat temu. W murach Akademii Krakowskiej udało mi się te fascynacje porzucić, za co pozostaje być wdzięczną, z całym szacunkiem dla wymienionego artysty, którego wciąż podziwiam nie zapominając jednakże o jego osadzeniu w swojej epoce. Zaczął się ten proces porzucania, przeobrażania od zetknięcia się właśnie z pojęciem „obrazu - uobecnienie” omawianego na zajęciach z teorii sztuki. Potem, choć nigdy wprost nie przywoływany w rozmowach z Profesorami problem ten krystalizował się, ciągle szukało się tego. Ani symbol ani tym bardziej ilustracja nie są tu pomocne.

Ze względu na specyficzny charakter mojej drogi zawodowej, artystycznej i życiowej związanej ze sztukami projektowymi, a szczególnie z architekturą krajobrazu i wieloletnią pracą na wydziałach architektury i architektury wnętrz interesują mnie szczególnie zagadnienia związane z szerszymi relacjami natury i sztuki, które miały wpływ na mój światopogląd artystyczny. Są to wspomniane wyżej związki artystów reprezentujących tzw. sztuki czyste z kształtowaniem przestrzeni w tym również artystów tworzących sztukę ziemi – Landart lub też artystów z odległych sobie światów, których zainteresowania spotykają się na obszarze styku sztuki, projektowania przestrzeni przyrodniczej i troski o środowisko naturalne.

Działalność wystawiennicza

Wystawy indywidualne:

Zakres organizacji wystaw indywidualnych obejmuje : autorstwo dzieł , koordynacja wystaw - funkcja kuratora, projekt wystawienniczy i montaż wystaw, plakaty, teksty do materiałów popularyzatorskich , projekty folderów i katalogów oraz teksty do katalogów, prowadzenia kuratorskie.

¹¹ Krupiński J. *Intencja i interpretacja*, Kraków 2001

1. *Alicja Maria Bieske - malarstwo*, Galeria „Wieża”, Warszawa, listopad 2005, folder
2. *Za horyzontem*- wystawa malarstwa, Galeria „Wieża”, Warszawa, wrzesień 2008, folder
3. *Brzask*- wystawa malarstwa, Galeria Lamelli, Śródmiejski Ośrodek Kultury, Kraków, wrzesień - październik 2009 ,
4. *Malarstwo – prezentacja prac doktorskich*, Mała Galeria Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie – lipiec 2012
5. *Światłośnienie*, wystawa malarstwa, Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay”, Kraków, październik, 2012, katalog
6. *Zaprzeźwienie* , wystawa malarstwa, Galeria Uniwersytetu Warszawskiego, Hol pałacu Kazimierzowskiego, Warszawa, styczeń 2014, wystawie towarzyszyła publikacja doktoratu, wydawnictwo WGiSR UW (wybór tekstów i cykl obrazów doktorskich, tytuł doktoratu: „Światło i przestrzeń jako uobecnienie fenomenu życia w malarstwie natury” obroniony na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w 2012)
7. *Widnokrąg*, wystawa malarstwa, Galeria 022, Związek Polskich Artystów Plastyków Oddział w Warszawie, marzec 2016

Wybrane wystawy zbiorowe:

Uczestniczyłam w ponad 40 wystawach zbiorowych oraz plenerach malarskich .

1. *Ursynowskie spotkania twórców*, Galeria „Wieża”, Warszawa 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2016, 2017, 2018, 2019, katalogi, cykliczne, coroczne wystawy środowiska artystów Ursynowa w Warszawie.
2. *Ot Bajka*, wystawa trzech artystów, malarstwo i tkanina, Galeria „Pod Schodami”, Akademia Sztuk Pięknych, Kraków 2006, folder.
3. *Wystawa dorobku pracowników Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej z okazji jubileuszu XXX lecia wydziału* - wystawa malarstwa, tkaniny i projektów, Wydz .Architektury PB., Białystok 2006, katalog.
4. *Wystawy malarstwa Moje Mazowsze*, Biblioteka Rolnicza w Warszawie, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Galeria „Mały Ermitaż”- Muzeum Łazienki Królewskie, Muzeum Niepodległości, wrzesień - październik 2006, Warszawa.
5. *Wystawa malarstwa i tkaniny absolwentów Studiów podyplomowych ASP w Krakowie*, Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay” w Krakowie, grudzień 2006, folder
6. *Wystawa malarstwa Piękno Mazowsza*, Galeria „ Stara Kordegarda”, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, grudzień 2007.
7. *Wystawa doktorantów i profesorów ASP w Krakowie „Kwadrat Magiczny”*, Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay” w Krakowie 2008, BWA – Galeria miejska, Tarnów 2008, Miejska Galeria Sztuki, Częstochowa 2009, BWA , Nowy Sącz 2009, Galeria ZPAP „Pryzmat”, maj 2009, katalog, Wyd. ASP w Krakowie.
8. *Doktoranci ASP w PWST* - wystawa doktorantów ASP w Krakowie , Galeria PWST, Kraków, kwiecień 2009, katalog.
9. *Ogólnopolska Wystawa Tkaniny Unikatowej* - wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Tkaniny artystycznej 2010, Centralne Muzeum Włókiennictwa, Łódź 2010, katalog.
10. *Postawy* – wystawa malarstwa prof. T. Kotkowskiej – Rzepeckiej i jej doktorantów, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie, Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie, Szydłowieckie Centrum Kultury Zamek, Galeria „Kaplica Zamkowa”, maj – sierpień 2010, katalog.
10. *Autentyczność w sztuce*, cykl wystaw zbiorowych po sympozjum (członek jury): II Międzynarodowe Sympozjum Uczelni i Kierunków Artystycznych , Szymbark 2013, Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach, Kasztel w Szymbarku – oficyna

dworska, wystawa profesorów i studentów, listopad – grudzień 2013; Galeria Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, styczeń – luty 2014; Galeria Muzeum Okręgowego, Nowy Sącz marzec – kwiecień 2014; Galeria Uniwersytetu Konstantyna Filozofa, Nitra (Słowacja), maj – czerwiec 2014, Galeria miejska w Rzeszowie, październik - listopad 2014. Cyklowi wystaw towarzyszyła publikacja – katalog „Autentyczność w sztuce?”, Szymbark 2013 (publikacja obrazu i artykułu p.t. „Autentyczność w sztuce malarstwa natury”)

27. Wystawa malarstwa *Malować przede wszystkim*, ZPAP OW, Galeria 022, z okazji obchodów jubileuszu nagrody im Jana Cybisa

Cykl wystaw malarstwa pt. *10+1 Zapatrzeń*, prof. Teresa Kotkowska – Rzepecka i wypromowani przez nią doktorzy na ASP w Krakowie – jubileusz pracy dydaktycznej, projekt pod honorowym patronatem JM Rektora ASP w Krakowie w ramach obchodów 200 lecia uczelni, katalog sfinansowany ze środków publicznych ASP im Jana Matejki w Krakowie:

28. Galeria „Lufcik” ZPAP Oddział w Warszawie (kurator Alicja Bieske – Matejak), kwiecień 2018

29. Galeria BWA w Rzeszowie, maj 2018,

30. Biała Galeria, Nowohuckie Centrum Kultury w Nowej Hucie, Kraków, czerwiec 2018

31. *Sztuka włókna*, wystawa Sekcji Tkaniny ZPAP OW, Galeria DAP, Warszawa maj 2019

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Od roku 1984 prowadzę działalność dydaktyczną. Moja postawa dydaktyka, metody, kultura i etos pracy nauczyciela wykształciły się w ciągu ponad dwudziestu pięciu lat pracy na Wydziałach Architektury w Warszawie i w Białymstoku a także na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W ciągu tych lat wypracowałam autorską metodę nauczania architektury krajobrazu dla potrzeb studentów architektury i urbanistyki. Moje zainteresowania pograniczem sztuki i projektowania w architekturze krajobrazu spotkały się z żywym oddźwiękiem i pozytywnym odbiorem wśród studentów. Dużą satysfakcję przynosi mi dziś współpraca z moimi byłymi studentami. Ze względu na popularność wśród młodzieży takich kierunków nauczania jak architektura krajobrazu i gospodarka przestrzenna, które pojawiły się na wielu uczelniach, od około 10 lat pracuję w ramach tych kierunków budując programy, przygotowując koncepcje nauczania dla poszczególnych przedmiotów, a także koordynując działania innych nauczycieli. Problematyka architektury krajobrazu cieszy się dużym powodzeniem wśród adeptów architektury, urbanistyki i gospodarki przestrzennej i wymaga specyficznego przygotowania programów uwzględniającego główne wątki tej dyscypliny oraz panoramiczne spojrzenie na zagadnienia przyrodnicze szczególnie w miastach. Nauczanie na kierunku architektura krajobrazu wymaga szczegółowych programów w poszczególnych przedmiotach i szczegółowej wiedzy przyrodniczej, którą zdobyłam w czasie moich studiów magisterskich na SGGW i rozwijałam w licznych projektach. Dopełnieniem mojej pracy dydaktycznej było nauczanie malarstwa i rysunku na kierunku architektury krajobrazu na Uniwersytecie Technologiczno- Przyrodniczym przy współpracy z Katedrą Sztuk Wizualnych, a także udział w II Międzynarodowy Sympozjum Uczelni i Kierunków Artystycznych w Szymbark 2013, gdzie odbywały się warsztaty i konkurs dla studentów (członek jury), zakończone cyklem wystaw i publikacją. W okresie studiów doktoranckich na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie odbyłam praktyki dydaktyczne w pracowni prof. T. Kotkowskiej – Rzepeckiej. Wiele wątków artystycznych z zakresu kompozycji, formy wykorzystuję w zajęciach warsztatowych poprzedzających projektowanie na wszystkich kierunkach, na których nauczam. Prowadziłam również zajęcia ze studentami zagranicznymi w języku angielskim w ramach programu Erasmus na Wydziale architektury PB, organizując również zajęcia terenowe w Warszawie i w Białymstoku.

Wykaz zajęć dydaktycznych prowadzonych w dotychczasowych miejscach pracy

Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej (1985 – 2003)

Projekt urbanistyczny – park miejski, sem. VII
Seminarium „Zieleń w urbanistyce” – sem VII
Seminarium „Forma we współczesnym projektowaniu parków miejskich” – rok IV
„Elementy kompozycji urbanistycznej” – ćwiczenia z podstaw urbanistyki – rok II
udział gościnny w cyklu wykładów „Architektura współczesna” prowadzonych przez prof. L. Kłosiewicza,
udział w prowadzeniu projektów urbanistycznych: zabudowa mieszkaniowa - zieleń osiedlowa, centrum małego miasta – system zieleni miejskiej, zagospodarowanie rynków, ulic, zieleni osiedlowej, cieków wodnych i otoczenia obiektów zabytkowych
konsultacje dyplomowe, udział w komisjach dyplomowych

Wydział Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1994 – 1998) oraz kierunek „ Architektura Wnętrz” na Wydziale Architektury Politechniki Białostockiej (2003 – 2008)

Cykl wykładów z zakresu tradycji sztuki ogrodowej i architektury krajobrazu współczesnej a także wybrane zagadnienia z roślinoznawstwa dla potrzeb projektowania
Ćwiczenia plastyczne w krajobrazie przyrodniczym z użyciem fotografii, kolażu , technik tradycyjnych i komputerowych,
Projekt „Koncepcja zagospodarowania ogrodu przydomowego w krajobrazie niezurbanizowanym” sem V,
Projekt „Koncepcja zagospodarowania otoczenia obiektu użyteczności publicznej” sem. VI.

***Wydział Architektury Politechniki Białostockiej
Kierunek „Architektura i Urbanistyka” (2003 – 2010)***

Wykład „Architektura krajobrazu i projektowanie terenów zieleni” (przegląd tradycji w sztuce ogrodowej oraz współczesnych tendencji w projektowaniu) sem. VII
Wykład „ Podstawy przyrodnicze kształtowania krajobrazu”, sem. VI
„Projektowanie zieleni – projekt skweru miejskiego lub otoczenia obiektu użyteczności publicznej „
„Projekt urbanistyczny – park miejski”, sem. VII
„Elementy urbanistyczne” – ćwiczenia z podstaw urbanistyki, sem. IV

***Wydział Budownictwa i Inż. Sanitarnej PB
Kierunek „Architektura krajobrazu” (2008 - 2010)***

Wykład „Zasady projektowania krajobrazu” – sem. II
projekt z przedmiotu „Zasady projektowania krajobrazu” – koncepcja ogrodu przydomowego oraz ćwiczenia warsztatowe, wprowadzające (przyrodnicza dominanta przestrzenna, układ wnętrza złożonych w krajobrazie)
Wykład „Historia sztuki ogrodowej” – sem. III
ćwiczenia projektowe z przedmiotu „Historia sztuki ogrodowej” – rekonstrukcja ogrodu zabytkowego metodą analizy porównawczej
przygotowanie programów z prowadzonych i planowanych przedmiotów (sylabusy)

Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, Uniwersytet Technologiczno – Przyrodniczy w Bydgoszczy

Kierunek „Architektura Krajobrazu” – (2011- 2012)

zajęcia z rysunku i malarstwa – rysunek klasyczny w oparciu o studia pracowniane oraz studia plenerowe –umiejętność szkicowania i czytania krajobrazu – sem I

Wykład „Podstawy projektowania krajobrazu” – sem II

projekt z przedmiotu „Podstawy projektowania krajobrazu” – koncepcja ogrodu przydomowego oraz ćwiczenia warsztatowe, wprowadzające (przyrodnicza dominanta przestrzenna, układ wnętrz złożonych w krajobrazie)

przygotowanie programów z prowadzonych i planowanych przedmiotów (sylabusy)

Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski

Kierunek: Gospodarka Przestrzenna - (2012 - 2015)

Propedeutyka projektowania - sem I,

Podstawy Planowania Przestrzennego - sem V

Seminarium magisterskie II

Planowanie Przestrzenne I – Plan miejscowy sem I, st. mag

Urbanistyka Warszawy wykład sem III, st. mag

Projektowanie urbanistyczne 3 – sem VI

Projektowanie urbanistyczne 1 – sem II

Seminarium magisterskie I

Architektura Krajobrazu, wykład, sem. II, st. mag

Seminarium Licencjackie I

przygotowanie programów z prowadzonych i planowanych przedmiotów (sylabusy).

Prowadzenie dyplomów magisterskich (4 obronione)

Recenzje prac licencjackich i magisterskich.

Wydział Agrobiotechnologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

kierunek Gospodarka Przestrzenna - od 2016

Projektowanie urbanistyczne, wykład i ćwiczenia, sem IV

Historia urbanistyki, wykład, sem I

Ocena zasobów przestrzennych, wykład i ćwiczenia, sem III

Zasady projektowania przestrzeni, wykład i ćwiczenia, sem V

Kształtowanie przestrzeni, wykład i ćwiczenia sem I, st. mag.

Prowadzenie dyplomów magisterskich (4 dyplomy obronione w lipcu 2018) i inżynierskich (6 dyplomów obronione w lutym i lipcu 2017, 6 w przygotowaniu)

Recenzje prac inżynierskich i magisterskich

przygotowanie programów z prowadzonych przedmiotów (sylabusy)

Kierunek Inżynieria Środowiska

Planowanie Przestrzenne, sem I, st. mag

przygotowanie programów z prowadzonych przedmiotów (sylabusy)